

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 10 Din. na leto.
Za inozemstvo 20 Din.
Posamezne številke se prodajajo po 50 par.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Boj za razdelitev države.

Svoj čas je že »Slovenski Narod« izračunal, kakšne velikanske stroške nam bo prinesla upravna razdelitev države na 26 oblastev, kakor jo predvideva vladni predlog. Ne samo, da bi namesto sedanjih petih vlad (belgrajska, zagrebška, ljubljanska, sarajevska in splitska) jih dobili 26 in z njimi novo armado najrazličnejšega uradništva, treba bo tudi zidati celo vrsto novih vladnih poslopij za sedeže teh vlad. Stroški ne bodo šli na milijone temveč na milijarde. In to v tem času, ko so itak državni stroški na bremenih davkoplačevalcev tako narasli, da vse omaguje in pada.

Vladne stranke hočejo zato razdelitev države v 26 oblastev, ker bi s tem centralizem znatno pridobil na svoji moči. Zakaj čim več je oblastev, tem manjša so po obsegu. Čim manjša, tem manj moči imajo, tem več moči pa ima Belgrad kot osrednja vlada. V Sloveniji pa navaja dr. Kukovec tudi to kot vzrok razdelitve, da bo s tem uničil klerikalno stranko, da si ne vemo, kako si on to predstavlja.

Vlada je izdelala predlog o razdelitvi države tako površno in nedostatno, da vse zmaguje z glavo. Kakor bi vzel kos blaga in bi ga razrezal s škarijami. Nihče se ni oziral na to, kaj iz gospodarskih, zemljepisnih in prometnih ozirov spada skupaj, ampak vsakemu oblastvu so odmerili približno gotovo število prebivalcev in razdelitev je bila gotova. Če tisto število prebivalcev res gospodarsko, zemljepisno in prometno spada skupaj — kdo se meni za take malenkosti!

Ustava določa, da mora narodna skupščina do 28. januarja (8 mesecev po sprejetju ustave) rešiti zakon o razdelitvi države na upravna oblastva. Tega narodna skupščina seveda ni naredila, ker je pač vlada ni sklicevala, kakor bi bilo potrebno. Po ustavi mora sedaj zakonodajni odbor izdelati ta zakon dveh mesecev, torej do 28. marca, če pa tudi ta ne izvrši tega, bo to odločila kraljeva uredba tekom enega meseca.

Stvar bi bila že davno rešena, ko se ne bi v vladnih vrstah samih oglasili zelo

tehtni glasovi proti nameravani razdelitvi. Zakaj ta razdelitev bi z ojačenjem skrajno osovraženega centralizma le še olja vlila v žerjavico, ki tli med Hrvati in Slovenci na eni strani ter Srbi na drugi strani, ne glede na to, da je ta vladni predlog sam na sebi zanič. Pašić sam je rekel, da se bo z razdelitvijo države počakalo do ugodnejših časov (ki pa seveda še ne bodo kmalu došli, gotovo pa nikdar pod tako vlado kot je samostojno-liberalno-radikalna) in radikaleci sploh so tozadevno zelo slabe volje. Zato ne upa nihče nase vzeti te odgovornosti in odtod odrivanje te zadeve.

Zakonodajni odbor je o tem razpravljaj. Poslanec Ljudske stranke dr. Hohnjec je predlagal, naj se predlog vrne vladi kot nezadovoljiv. Razdelitev države po vladnem predlogu da se ne ozira mnogo na trgovsko, gospodarsko, prosvetno, narodno in versko stališče. Minister Trifković pa je predlagal, naj se izvoli poseben pododbor, ki naj se peča samo z zakonom o razdelitvi države. Ta predlog je bil sprejet. Pododbor je bil izvoljen in sestoji iz 11 članov vseh strank.

V pododboru je zopet govoril dr. Hohnjec, ki je predlagal, naj se država namesto na 26 razdeli na 6 oblastev in sicer: Srbijo, Hrvatsko, Slavonijo in Medjimurjem, Bosno s Hercegovino in Dalmacijo, Črnogoro, Vojvodino ter Slovenijo s Prekmurjem. Socialist Kristan je obsojal načelo, da sme eno oblastvo imeti največ 800 tisoč prebivalcev, zemljoradniški poslanec Moskovljević je obsojal vladno razdelitev v Srbiji. — V nadaljnji seji je govoril naš poslanec dr. Dulibić, ki je ugotovil, da samouprava, kakor jo bodo imela nameravana oblastva, niso nobene samouprave, ker ljudstvo nima prav nobene odločujoče moči, temveč samo uradništvo, ki pa je odgovorno in podrejeno samo Belgradu.

Nato se je prešlo h glasovanju glede vladne »samouprave« teh oblastev. Proti sta glasovala Jugoslovanski klub in zemljoradniki. Socialisti so glasovali za vladni načrt.

Razkrite laži.

Vsem nam je še dobro v spominu, kako je Domoljub od ustanovitve samostojne kmetijske stranke in zlasti pred volitvami v

ustavotvorno skupščino jeseni l. 1920 očitel in tudi dokazal samostojnejšem, da so v zvezi z liberalci in da jih je najela in plačala kapitalistična in centralistična, protiverska in protikmetijska liberalna stranka, da tako potegne slovenskega kmeta pod centralistični jarm, kar se ji je žal posrežilo. To je bilo tedaj — kot tudi danes — kričanja v kmetijskem listu, da je Domoljub največji lažnik na svetu.

Vodstvo samostojne kmetijske stranke je dne 19. oktobra 1920 objavilo v »Kmetijskem listu« debelo tiskano izjavo z naslovom: Vsej javnosti. In v tej izjavi se glasi: »Samostojna kmetijska stranka nastopi pri prihodnjih volitvah, kakor je bilo njeno načelo že prvi dan ustanovitve, popolnoma samostojno, ne oziraje se na levo ali desno, s svojo lastno listo in s kandidati, kateri so se v večini krajev že določili. »Samostojna kmetijska stranka ne bo sklepala nobenega kompromisa ali zveze s katerokoli obstoječo stranko, niti za hrbtom koga tajno podpirala, temveč bo šla sama pod svojo ponosno se dvigajočo zeleno zastavo neustrašeno v boj itd. Podpisani so Jakob Kušar kot t. č. predsednik samostojnih, Jamnik kot takratni tajnik, ter celo vodstvo samostojne stranke, tako Černe, Fipan, Mrmolja, Kraljič, Drogenik, Pucelj, Urek, Gustav Pire, Majcen, Demšar, Skalický, Ažman itd.

In sam g. Urek, ki ga liberalni minister dr. Kukovec norčuje se imenuje »nekorumpirani Urek«, je priobčil v Kmetijskem listu 11. nov. 1920 izjavo, v kateri pravi med drugimi: »In vi zaslepljeni kmetje v »Kmetijski Zvezi«, ali boste sedaj odprli oči in spregledali, kako so vas farbali in nalagali (namreč klerikalci, Op. ur.)? Pridigali so vam o naši zvezi z liberalci in vas s tem plašili, da je vera v nevarnosti. Sedaj pa, ko so se oni zvezali z liberalci v skupnem in složnem delu proti nam hoteli uničiti kmetjsko gibanje in njih voditelje, sedaj vora ni več v nevarnosti. Laži, obrekovanja in vsa peklenska zloba, ki jo uganjajo ti branitelji »kulture«, gre vse lepo po naukih Zveličarjevih?« Podpisani Urek na Globokem dne 4. nov. 1920.

Sedaj po dobrem letu pa se je docela odgrnila zavesa in se je samostojno-liberalna zveza pokazala v vsej nagoti. Dne 2. februarja je imel liberalni poslanec in biv-

Si minister dr. Kukovec govor v Središču, kjer je dobesedno govoril takole o tej zvezi:

»Jaz in moj prijatelj dr. Žerjav sva hotela čuvati slovo narodnonaprednih krogov predlansko leto pred volitvami v narodno skupščino. Kmečkemu našemu sloju hotela sva prinesiti vsako mogočo osebno žrtev, tako da bo svet strmel, ko se bodo čule podrobnosti. Da bi napredna kmečka misel smagala, prepustila sva po sklenjenem dogovoru s kmetijsko stranko, ki je zapisan in se lahko objavi, vsa kandidatska mesta v ljubljanskem in mariborskem volilnem okrožju samostojni kmetijski stranki, a pismeno je bilo dogovorjeno za demokrate le to, da bode eden naš kandidat izmed volilnih politikov na vsaki inteligenčni listi. Pod tem predpogojem smo dali demokrate svoje dobre kmečke krajevne organizacije z navodili v tem smislu za volilno agitacijo na razpolago kmetijski stranki.

Uskok samostojne kmetijske stranke dr. Novačan sedaj brez potrebe očita vodstvu samostojne stranke, da ni odklonilo niti lepega prispevka demokratov v potovem denarju za tisk in agitacijo. Vendar vodstvo kmetijske stranke ni imelo moralne moči v sebi, da bi bilo priporočilo dani pogodbi tudi veljavo in odobrenje zaupnikov, tako da smo mi, ki smo samostojni stranki k uspehu pomagali z vsemi sredstvi v dobri veri in zvesti dani besedi, bili tik pred volitvijo postavljeni pred položaj, da se za svoje mandate borimo brez svojega štaba, ki so si ga pod drugimi pogoji samostojni od nas izposodili.

Dalje je govoril dr. Kukovec:

»Poslanec Dobniku sploh manjka kaka podjetnost, a poslanec Urek je kvečjemu podjeten v kaki javni osornosti nasproti demokratski stranki in v tem, da javno taji, da so žrtvovali naprednjaki stotisoče za kmečko organizacijo. Vodstvo samostojne stranke dela čisto brezglavo politiko.

Kaj naj sedaj misli pošten slovenski čmet o samostojnih voditeljih, ki so javno, s svojimi podpisi utajili sleherni zvezo z liberalci, dočim so si v istem času izposodili za volilno agitacijo od liberalne krajevne odbore ter rabili liberalni denar. Res je, da niste pri volitvah vezali svoje liste z liberalno stranko, toda ali niso liberalni krajevni odbori in pa stotisoči močnejša zveza kot vezanje list. Ali je to odkritosrčnost napram kmetijski javnosti? Kaj naj sedaj mislimo o Kmetijskem listu, ki nas je neprestano sramotil in dolžil obrekovanja in laži, ko smo samostojnežem po vsej pravici očitali, da so pionirji svobodomiselnih liberalne stranke, ki si s svojim pravim imenom ne upa več med kmete? Kdo je tedaj slepil in zapeljeval slovenskega kmeta, da so ga upognili pod jarem centralizma? G. Urek, kdo se je zvezal z liberalci — mi ali Vi. Ali Vas ne oblije rdečica sramu, da s svojim podpisom tajite zvezo z liberalci in jo podikate nam v istem času, ko so liberalci žrtvovali stotisoče za vašo organizacijo, kakor izjavlja dr. Kukovec.

Tako grde in nemožne vloge kakor naši samostojneži niti liberalna stranka ni nikdar igrala v slovenski politični zgodovini. Ali ste to možne ali kaj. gospodje

Kušar, Mrmolja, Pucelj, Urek, Pirc, Pipan, Ažman, Skalicky, Demšar, Meden itd.

Da bo slika samostojne morale popolna, povejmo še izvirno samostojno zgodbo z dežele.

Pred občinskimi volitvami so imeli samostojneži v St. Vidu nad Ljubljano shod za občinske volitve. Na shodu je bil navzoč tudi naš pristaš, ki je glasno očital samostojnežem zvezo z liberalci. Samostojneži so bili tako ogorčeni, da so s ploho ugovorov planili nanj ter mu obljubili tožbo radi žaljenja časti, češ, da jim je očital zvezo z liberalci. Po volitvah so pa v občinskem odboru samostoneži in liberalci seveda vedno lepo skupaj nastopali. V zadnjem času pa se je kakor splošno tudi v St. Vidu razmerje med samostojneži in liberalci močno ohladilo. Prišlo je do volitve krajnega šolskega nadzornika. Tedaj so na veliko začudenje samostojnežev postavili liberalci svojega kandidata. Samostojneži so opozorili liberalce, da mora po pogodbi biti nadzornik pristaš samostojne stranke. Tedaj je odgovoril Jedeasar: Kaj nas briga pogodba, mi imamo svojega kandidata. Kmalu po izvolitvi pa je prišel sam g. Pipan, predsednik samostojnih k odličnemu našemu pristašu (ime na razpolago) ter mu bridko potožil, da so imeli samostojneži in liberalci pisano pogodbo med seboj, a da so jo Jedeasari prelomili.

Za »Domoljuba« pa, ki so ga samostojneži povsod in vedno grdili kot največjega lažnika, je sijajno zadoščenje, da je prišel po dveh letih sam liberalni minister in voditelj liberalne stranke ter potrdil to, kar je Domoljub od začetka trdil in dokazoval.

Ko bi pa slovenski kmetje takoj takrat poslušali Domoljuba in ne bi šli na li-manice samostojnim voditeljem, bi se ne dobili v ustavotvorni skupščini slovenski kmetje, ki bi prodali svojega tovariša krutemu centralizmu.

Samostojna stranka je doigrala. Ne vsled pomanjkljivosti svojega programa, ne v prvi vrsti vsled slabe organizacije, nedelavnosti svojih pristašev, slabe organizacije, pomanjkljivosti prosvetnega in gospodarskega dela, temveč vsled brezmejne nemožnosti in neznačajnosti svojih voditeljev. Ta stranka si je v dveh letih ustvarila tako sramotno zgodovino, da se bodo slovenski kmetje čez desetletja, ko bodo prebirali to zgodovino, vprašali, če je bila to tudi ena budih povojnih zablod slovenskega kmetijskega ljudstva.

Liberalna stranka pa resno misli na to, da napredno slovensko armado zopet pregrupira, kar kaže dr. Kukovec govor v Središču ter da likvidira (ukine) samostojno kmetijsko stranko. Obenem pa bo morala zopet poiskati novega imena, pod katerim bo mešala kmetijske vrste in navajala vodo na svoj mlin. Ime bo lahko najti, voditeljev tudi, saj je raznih Urekov, Kušarjev in Puceljev še dosti na svetu.

Iz življenja papeža Pija XI.

Papež Pij XI. je bil rojen 31. marca 1857 v Desio, industrijskem mestu s 10 tisoč prebivalci 18 km od Milana kot sin globokoverne meščanske družine. Njegov

brat je trgovec s svilo, eden izmed največjih inženir. Pri krstu je deček dobil ime Ahil. Sv. Ahil je bil škof v Spoleto. Dasi je papež Pij XI. že kot deček silno ljubil različne sporte, je vendar bil tako vnet za igranje, da je bil vedno prvi v šoli. Svoje študije je dovršil v Rimu, kjer je postal trojni doktor: bogoslovja, modroslovja in cerkvenega prava. Svojo novo mašo je pel l. 1879 na grobu sv. Petra v Rimu. Njegova prva služba je bila v milanskem semenišču, kjer je bil profesor do l. 1888. V tem letu je bil kot učenjak dodeljen znameniti ambrosijanski knjižnici in tu ostal do l. 1911. Spisal je mnogo učenih knjig, obenem pa se je z vso vmeno posvetil dušnemu pastirstvu. Bil je kaplan v nekem milanskem žerskem samostanu, katerega namen je bil ekrbeti za reveže in zapuščene. V tem samostanu so se zbirali tudi dimnikarski vajenci, katere je samostanski kaplan poučeval v krščanskem nauku ter delal pri njihovih prireditvah. L. 1888. je ustanovil društvo katoliških učiteljic, ki jih je vodil, dokler je ostal v Milanu. Poleg tega je bil voditelj več kongregacij.

L. 1911. je bil imenovan za podprefekta v vatikanski knjižnici v Rimu, kamor pa se je preselil šele med vojsko. L. 1918. ga je poslal sv. oče na Poljsko, da uredi cerkvene razmere in ko je postala Poljska samostojna, je postal Ahil Ratti apostolski nuncij v Varšavi, glavnem mestu Poljske, obenem pa naslovni škof Lepantski. Njegovo delovanje na Poljskem je bilo vzorno in energično. Dosegel je, da se je v ustav sprejelo mnogo ugodnosti za uspešen razvoj katoliške cerkve na Poljskem, razdrpane cerkvene razmere je hitro uredil in nastavljal 18 novih škofov. 13. junija 1922 ga je imenoval pokoj. papež Benedikt XV. za kardinala obenem pa za nadškofa v Milanu, kjer je pa vodil svojo rojstno nadškofijo samo dobrega pol leta.

Eno strast — ako smemo tako reči — je poznal sedanji papež Pij XI., moč drugače skrajno umerjen in vaje trde samozatnje, kar se izraža tudi v gestu, ki si ga je izbral kot papež: Raptim transit — hitro mine... Ahil Ratti je iz vse duše ljubil planine. Ze zgodaj se je vpisal v Italijansko planinsko društvo in bil eden najizkušnejših, najvztrajnejših in najdrznejših italijanskih planincev. Za vsako turo se je vestno in temeljito pripravil: študiral je geologijo in zemljevide ter se opremil s vsem, karkoli potrebuje pravi planinec. Po naravi je bil obdarovan z lastnostmi, ki so potrebne planincu: vmeno, pogumom in hladnokrvnostjo. Na gore ga je običajno spremljal msgr. Graselli, rektor kolegija sv. Karla v Milanu. Prebila sta mnogo smrtnih nevarnosti, a se vselej srečno rešila. Tako je Rattiju na ledeniku della Tribolazione zdrknila iz rok vrh, da je takorekoč za las obvisel na robu stranskega prepada. Vendar je imel dovolj preudarnosti, da je v naslednjem trenutku vrh zopet ujel. Znamenita je bila Rattijeva tura preko Monte Rose l. 1889. Prenočili so morali dve strašni noči na ledeniku 4600 m visoko, na robu stene. Kljub temu je Ratti že dva dni po tej turi sam šel na Matterhorn, kjer ga je zopet prehitela noč in je moral zopet prenočiti na prostem.

Prihodnje leto je šel Ratti na Mont Blanc in se vrnil čez ledenik Dôme, kar do takrat pred njim še ni nihče poskušal.

Zunanost sedanjega papeža je krepka in postavna. Dasi je že pri 65 letih, vendar komaj kakšen siv las prepleta njegove črne lase. Njegov obraz je še svež, oči

gledajo ostro iza zlatih očal, katera nosi že od mladosti. V občevanju je dostojanstven in priazen.

Upamo, da ga nam Bog dolgo ohrani v blagor človeštva in v čast katoliške Cerkve.

Gospodarski obzornik.

Prizanesite nam s takimi pomotami.

Pod tem zaglavjem v zadnjem »Domoljubu« napisani članek o napovedi dohodnine je popolnoma resničen in jasno označuje birokratično mišljenje in slovnoro nerodnost onih uradnikov, ki delajo po avstrijskem starokopitju dalje. Finančna delegacija je imela prav, da vam je svetovala natisniti lastne tiskovine, saj je tisek tako drag in so tiskovine tako nerodne, da je v škodo države in strank ako uporabljajo predpisani vzorec, kajti vaš vzorec je bil posebno za poljedelce zelo prikladen in pri vseh davčnih uradih na Štajerskem smo ga priporočali strankam. Sestavljen je bil po navodilih fin. nadkomisarja Žuna, edinega moža pri finančni upravi, ki je bil podkovan strokovnjak, hkratu pa je znal prilagoditi pušto in nerodno finančno službo razmeram med ljudstvom.

Tem razmeram se pa ne zna prilagoditi »strokovnjaki« v Novem mestu, ki tolečo po določili, da mora biti napoved na »predpisani tiskovini«. Zato mu tudi delegacija ne more blizu in mož se postavlja s svojo trditvijo, kakor bi bil rešil svoj narod lakote in smrti. Dobri gospod seveda ne pomisli, da dotični stavek v zakonu ni vzeči dobesedno v današnjih časih, ker je bil izdan v avstrijskih razmerah. Tako daleč pa pamet takih gospodov ne sega in med uradništvom imamo celo ljudi, ki se še na starejšo naredbo sklicujejo, kakor je goranji slučaj. Zato odkrito povemo, da se uradniki na deželi, ki neposredno delamo z ljudstvom, sramujemo takih »kolegov« in gosp. poslanci naj poskrbe, da se bo država ob splošnem čiščenju uradniškega staleža otresla tudi takih nerodnežev. Kot praktikantje so se nadgrnili na izust za izpit potrebne zakone in predpise in na teh predpisih jezdi, že desetletja: kaj jih briga vojska, razpad Avstrije, Jugoslavija, draginja, novi zakon! Vse to jih ne moti: § 33½ davčnih predpisov iz prejšnjega stoletja govori tako, da je tiskovina predpisana, in temu se treba ukloniti, naj se vos svet potrpa. Tak gospodje so dosegli s svojim pikolovstvom visoka mesta, imajo VIII, VII, VI. in višji čin, a povrhu očala, ki ne vidijo dalje nego od mize do vrat; zunaj vrat zanje ne obstoji ne svet ne življenje.

Take junake nam je vzgojila Avstrija, ki je izdajala za vsako muho deset predpisov, da so se ti gospodje odvadili s samostojno misliti, ako so bili sploh kdaj vajeni misliti. Zato se ne morejo se-

daj udomačiti na sedanje predpise, ker pušajo uradnikom samostojno presojo služaja, kakršen je n. pr. goranji, revež pa si ne zna pomagati, ker nima pripravljene naredbe kaj storiti takrat, ko natisne zasebnik na lastne stroške boljše tiskovino; mogoče bi pojasnil Žun, škoda da je umrl.

Avstrijskega šimelja naj Bog živi; vam, gospod uradnik se pa prav godi, da ga šele sedaj poznate, ko imamo že davno lastno Jugoslavijo! Pozdravite Novomeščane!

Davčni uradnik.

Krošnjarstvo.

Od nekdanj slovenski kmet po večini ni mogel shajati ob svojih pridelkih, zato je moral iskati stranskih dohodkov. Kar mu je nudil domači kraj, tega se je oprijel najraje. Tako so nastale razne domače obrti, ki so preživljale kmeta in one, ki prihajajo iz kmetijskih vrst. Na ta način je nastala že stoletja stara domača obrt, ki preživlja tri četrtine kočevskega okraja, to je izdelovanje raznih lesnih predmetov, ki se predvsem rabijo v kmetiskem gospodarstvu in gospodinjstvu. Ker ljudje sami na roko izdelujejo, znajo tudi sami tako orodje popravljati. Pozimi so si izdelali robo, poleti pa vzamejo zalogo, krošnjo na ramo in razprodajajo suho robo po hišah. Ročno delo je vedno bolj solidno, zato so kmetje odnekdanj povsod radi kupovali tako blago, osobito ker je prodajalec tudi raztrgano rešeto ali razbite obode lahko popravil. Tako je nastala slovita domača obrt suhe robe. znana po celem svetu, ker marljivi Ribničani se ni strašil ne poti ne truda, da je svojo robo razpečal na vse strani. Vsa Avstrija in Ogrska jih je poznala. S prevratom pa so nastali za to obrt hudi časi. Vsa trgovina je ostala omejena na Slovenijo in Hrvatsko. A tam doli v Bosni in Vojvodini imajo že lastne obrtnike. V Avstrijo ne smejo, v Italijo, Istro, Mažarsko tudi ne, tako je nastala velika skrb, kaj z obrtjo, kaj z zaslužkom, ker lahko rečem do 10.000 oseb se v Kočevskem okraju preživlja s tem delom. Poleg tega je tudi domača liberalna vlada pokazala svoje liberalno kopito in skušala z vso silo preprečiti vsako razprodajanje od hiše do hiše tudi po domači zemlji.

Potom svoje organizacije »Zveze lesnih domačih obrti« v Ribnici« so pa obrtniki na vse načine branili svoje pravice, prostost krošnjarstva in prostost potujoče obrti, to je popravljanje starega orodja. Trgovci pa le vidijo v malem človeku vedno neko oviro, zato silijo ministrstvo za trgo-

vino, da splošno prepove krošnjarstvo, in sicer onim z suho robo in onim z raznim sadjem (Osilnica, fara Poljane i. dr.). Če se to zgodi, je kmetsko gospodarstvo v Kočevskem, osobito v ribniški in sodražki kot tudi lužarski dolini zelo poslabšano. Ljudje pozimi izdelujejo suho robo, in sicer vsa družina z otroci vred, na spomlad razprodajajo in s prislužkom pomagajo svojim kmetiskim gospodarstvom. Brez zaslužka bo na tisoče ljudi, s tem pa zapade stotine družin brezdelju in siromaštvu. Zato je naloga kmetijskih organizacij, da svojega tovariša kmeta-krošnjarja branijo in se potegnajo zanj. Zupanstva v tem oziru veliko lahko pomagajo, ker se našega krošnjarja čisto po krivici dolži raznih nepravilnosti, seveda v prvi vrsti oni, ki ga hočejo odstraniti. Če se namreč krošnjarstvo zapre, potem se ustavi tudi popravljanje starega orodja, kar bo gotovo v škodo kmetiskemu gospodarstvu. Razvidno je, koliko ovir ima obrt doma, zato zahtevajo lesni obrtniki, da se jim odpre meja v Avstrijo, Italijo in na Mažarsko. Pretekli teden je nar. poslanec Škulj o priliki sklepanja trgovinske pogodbe med našo državo in Avstrijo v daljšem govoru v državnem zboru zahteval, da trgovinski minister sprejme v trgovsko pogodbo tudi določbo, da bodo smeli naši krošnjarji svoje blago razprodajati po celi Avstriji kakor prej. »To bo lahko doseči,« tako je poudaril poslanec, »ker avstrijski kmetje sami prosijo in pišejo našim krošnjarjem, da naj prinesejo svoje blago in pridejo staro popravljati.« Žalostno je pač to, da naša vlada naseda raznim trgovcem in vedno skuša sosebno spet v zadnjem času uničiti krošnjarstvo. Pač znak liberalne vlade, ki ustreza bogatašem in ji ni mar, če mali človek pogine. Ker ne poznajo potreb našega kmeta, zato čisto razni vladni gospodari hoté ali nehoté zatirajo našega kmeta, ki se hoče na drug način preživljati, ker mu kmetisko delo ne more zadostovati. Spoznajmo se pa vsaj med seboj, ker krošnjarstvo z izdelki domače obrti je kmetisko vprašanje!

Kmetijski omladinski klubi.

V zadnji seji kmetijske družbe predlagal je predsednik Gustav Pirc načrt in sredstva za povzdigo umnega kmetijstva. Naglašal je, da se mora pospeševanje kmetijstva vršiti vsaj na oni način in v oni meri kot pred vojno. Našel je po vrsti stvari, ki so se že izkazale in rodile mnogo dobrega sadu, tako da so jih bo treba posluževati v prihodnosti še v večji meri in z večjo odločnostjo. Poleg starih in znanih sredstev, ki smo jih navedli tudi v zadnji številki »Domoljuba«, priporočal je g. Pirc ustanavljanje kmetijskih omladinskih klubov, za katere je že izdelal načrt. Ti klubi bi se ustanavljali po vzoru takozvanih izvidikov, »kavtov« ali nemških »pfadfinder«-jev in bi organizirali mladino od 12. leta naprej na podlagi kristijanske morale z namenom pripraviti jo za bodoči poklic državljanov in kmetovalcev. Na podlagi te omladinske organizacije bi se pozneje odrasli kmetijski naraščaj organiziral v kmetijske klube po nemškem vzorcu, ki bi se pa moral prikriti za naše razmere. Svoje-

ga načrta g. predsednik Pirc še ni natančno razložil in za to moramo počakati s svojo končno sodbo o nameravanih klubih. Pripomni pa hočemo že danes, da bomo podpirali le take organizacije, ki ne bodo ne le v nikakem nasprotju z našimi dodanimi mladinskimi organizacijami, temveč, ki bodo te-le podpirale. Vsled pridobljenihkušenj nismo tako otročji, da bi šli na vsako limanico in da je tudi tukaj limanica, nas je podučil g. odbornik nadučitelj Črnagoj, ki je prišel takoj v dolgem govoru razlagati potrebo, da se vodstvo teh klubov izroči učiteljem, ki bi imeli torej tudi po končani ljudski šoli ves vpliv na odraščajočo kmetjsko mladino. Mislimo, da bi bilo čisto odveč, ako bi tukaj razlagali, zakaj da je tako vodstvo za nas popolnoma nesprejemljivo in da se bomo mi do skrajnosti branili, da bi svobodnomiselno učiteljstvo na tak način hotelo dobiti v roke našo verno mladino. In kakor hitro bi pri kmetijskih klubih imel prste vmes svobodnomiselni učitelj, bomo ves svoj boj zastavili proti klubom, ker bi bile to samo liberalno-politične mladinske šole. Vodstvo delavskih mladinskih organizacij imajo strožje, že izkušeni delavci-tovariši, ki že vedo, kaj je najbolj potrebno njihovim mladim stanovskim tovarišem in ravno tako mora biti pri kmetijskem naraščanju, katerega morajo voditi pred vsem že izkušeni kmetje sami, ker ravno oni vedo, kje jih najbolj čevlji žuli in kje je najbolj potrebno moči zastaviti za povzdigo in čast kmetijstva. Vsakdo drugi pa, ki hoče z njimi v slogi sodelovati, pa naj si bo učiteljskega ali kateregakoli stanu, bo z veseljem sprejel v njihovo sredo in ako bo pokazal, da ima dobro voljo in zmožnost do skupnega dela, dobil bo v družbi ali organizaciji svoje odlično in vplivno mesto. Tako je že sedaj in tako mora biti tudi v prihodnje.

Sicer pa se nam zdi, da že veliko preje treba, da se ljudska šola preosnuje v kmetijskem smislu, in da se osnuje dovolj kmetijskih šol. Kar se tiče Črnagojevega predloga še posebej pa pripominjamo, da večina učiteljstva niti te malenkosti, ki je že zdaj na ljudskih šolah vpeljana za pouk kmetijstva, ne izvršuje. Živ dokaz zato so nam — šolski vrtovi. Morda bi bilo dobro, da bi se Kmetijska družba tudi o tem kaj posvetovala in poslala na vlado primerne resolucije.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	6. febr. 10. febr. 13. febr.		
	K v	K v	K v
ameriški dolar	209	302	303
avstrijska krona	—	—	— 05
čehoslovaška krona	—	—	—
angleški funt	1300	—	—
francoski frank	—	26 10	—
italijanska lira	13 95	—	—
bolgarski lev	—	1 94	2 02
carski rubel	— 20	— 19	—
grška dramma	—	—	—
nemška marka	1 51	1 56	1 56
rumunski lei	2 32	2 34	2 36
švcarski frank	—	—	—
poljska marka	—	—	—
maščarska krona	—	—	—

g 5 dinarske bankovce morajo sprejemati vse državne blaginje do 5. maja t. l. Tako objavlja naša finančna delegacija. Vsi hrvatski listi pa prilašajo poročilo, da veljajo samo do 5. marca. Vprašali smo našo finančno delegacijo, pa nam še niso odgovorili.

g Celokupni dolg naše države znaša 2382 milijonov frankov.

g Mesto Zagreb najame posojilo v Švici v znesku 600 milijonov kron.

g Francozi skrbijo za sebe. Francoska vlada je glede ruskih predvojnih posojil poslala vsem ruskim obmejnim državam poziv, da naj prevzamejo del tega dolga, in sicer v višini, ki odgovarja velikosti in številu prebivalcev teh držav.

g Posojilo ponuja Švica naši državi, tako poroča belgrajski list »Politika«. Mi dostavljamo k temu: Bomo videli.

DAVKI.

g Rok za napoved osebne dohodnine je podaljšan do konca februarja. Napovedati se mora na tiskovinah izdanih od davčne oblasti.

g Napoved dohodnine. Rok za vložitev dohodninske napovedi je podaljšan do konca meseca februarja. Nihče naj ne prezre vložiti to napoved, da se izogne mnogim neprilikam. Kako je to napoved sesaviti obravnava prav natančno Valentin Zunova knjiga pod naslovom »Dohodnine«, ki velja 4 Din. Tudi Janko Dolžanova knjiga »Uradnih vlog obsega poleg najrazličnejših vlog na politične, vojaške, finančne, davčne in sodne urade zelo praktične vzorce za dohodnino. Ta knjiga stane 5 Din. Obe knjigi se dobijo v zalozi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.

g Boj za eksistenčni minimum. Dne 10. t. m. sta v seji finančne komisije zahtevala poslanca Jugoslovanske kluba Pušenjak in Klekl od finančnega odbora, naj se v dvanajstih dneh za marec in april določi kot eksistenčni minimum dohodnina. Dohodnina v 10.000 K in ne 12.000 K, sedaj 4800 K. Temu predlogu so nasprotovali demokrati in finančni minister dr. Kumanudi, ki je izjavil, da bo upošteval predlog pri rednem proračunu in ne pri dvanajstih dneh. (Samo prazen izgovor! Up. uredn.) V krogu slovenskih poslancev vlada veliko ogorčenje radi potrpanja demokratičnih poslancev in radi tega, ker poslanci samostojne kmetijske stranke niso prišli niti k seji. — Tako skrbe samostojneži za dolabit slovenskega kmeta!

g Glede takse na voze na fedrih in podobno objavlja delegacija ministrstva financ v Ljubljani uradno: Občinstvo se opozarja na razglas delegacije ministrstva financ v Ljubljani pod št. B II 5/20 iz leta 1922., ki bo v najkrajšem času izšel v Uradnem listu in vsebuje nekatere važne izpremembe in dopolnitve predpisov o pobiranju takse na vozila ter razna pojasnila glede nekaterih dosedaj spornih vprašanj. Vsebinska tega razglaša je v glavnem ta-le: Po tarifni postavki 100 začasnega zakona o taksah in pristojbinah (Ur. list št. 100) sta predvideni dve vrsti takse, in sicer: 1. Taksa za prijavo držanja avtomobilov, fijkerskih voz, voz na vzmeteh (fedrih) in biciklov. 2. Letna taksa za uporabljanje avtomobilov in fijkerskih voz osebno potrebo. Taksa za prijavo držanja se plačuje za vse vrste avtomobilov, fijkerskih voz in biciklov (bodisi motornih, bodisi navadnih) ne glede na to, ali se uporabljajo za

prevažanje potnikov, prenašanje blaga, za spekulativne namene ali zgolj za osebno potrebo. Vozovi na vzmeteh (fedrih), to so vozovi na fedrih, ki niso fijkerski vozovi, kakor kočije, landauerji, breki, marveč druge vrste, n. pr. takozvani navadni kolesarji in »zapravljivčki«, brez strehe in slično, plačujejo to takso samo tedaj, ako se uporabljajo izključno za osebo in rodbino lastnika (za luksus). Ako jih pa redno uporablja lastnik poleg tega tudi za prevažanje svojih potrebščin, pridelkov ali blaga, n. pr. mleka, zelenjave, mesa, manufakturnega blaga itd., ne plača nikake takse, razen pod pogoji točke 20, člena 49 taksnega in pristojbinskega pravilnika. Po tej točki 20 se namreč plačuje za prijavo onih običajnih vozil po mestih in trgih, ki niso omenjena v tarifni postavki 100, ki se pa morajo po veljavnih policijskih predpisih prijaviti ter je treba za njih uporabo dobiti odobritev, taksa tar. postavka 1 po 2 Din in za dovolilo taksa iz tarif. post. 5 po 5 Din, ako v področju poedinih oblastev ni predvidena posebna druga večja taksa. Običajni kmetijski vozovi, ki izključno služijo potrebam lastnika, ne plačujejo niti te takse (iz točke 20, čl. 49 pravilnika). Iz tega sledi, da se za navadna kmetijska vozila, kakor tudi kmetijske vozove na fedrih, ki se poleg uporabljanja za osebo in rodbino lastnika redno uporabljajo tudi za prevažanje njegovih potrebščin in pridelkov, kakor mleka, zelenjave itd., ne plača nikake takse za prijavo držanja. Pod omenjenimi pogoji torej ne podlegajo taksi takozvani »kolesarji« (Steierwageri), »zapravljivčki« (vozovi na fedrih z lojtrami in spredaj s sedežem) in slična vozila. Takih vozil sploh ni treba prijaviti, če so omenjeni pogoji za takšno prostost dani. Letna taksa se plačuje samo za uporabljanje avtomobilov in fijkerskih voz (kočij, landauerjev, brekov i. sl. za osebno potrebo. Od plačanja te letne takse so izzeti v točki 3 čl. 39 pravilna našeta vozila. Vsi avtomobili, vozovi in bicikli, ki služijo izključno za prevažanje materiala, oseb in erodja za gašenje požara, so vsake takse prosti. Stranke, ki so že položile takso, katere pa po teh novih predpisih in navedilih niso bile zavezane plačati, lahko prosijo za povračilo tekom 90 dni po položitvi takse pri onem oblastvu, kjer so takso položile.

g Pridobitna napoved. Vsled takse delegacije ministrstva financ mora vsak obrtnik, trgovec i. d. predložiti do konca meseca februarja napoved za odmero obte pridobnine. Vzorec, kako se izpolni ta napoved, se nahaja v knjigi »Uradnih vlog«, ki jo je založila Jugoslovanska knjigarne v Ljubljani in velja 5 Din. V njej se nahaja tudi zelo praktični vzorec za napoved dohodnine in pridobnine, obsega pa tudi najrazličnejše druge uradne vloge na politične, vojaške, finančne, davčne in sodne urade. Knjiga bo slehernemu ob različnih prilikah kar najbolje služila.

g Da se prošnje carine prostega uvoza blaga ne sadružujejo brezpotrebno, razglašala ministrstvo za trgovino in industrijo, da morajo stranke svoje prošnje za carine prosti uvoz blaga pravilno kolekovati in jim priložiti bodisi v originalu ali prepisu račun — fakturo naročenega blaga ter predpisano takso za uverjenje. Naj bi stranke vlagale predmetne prošnje preden pride pošiljatelj, oziroma še prej nego naročijo blago, kajti ministrstvo mora pred

izdajo uverjenja iskati podatke, ako se do-
tično blago izdeluje v državi in ne sme re-
šiti prošnje, dokler ne dobi teh podatkov.

CENE.

g Ljubljanski trg. Cene stalno rastejo. Meso je dovolj na trgu. Goveje meso stane 42 K, toda je tudi to po ceni »boljše« meso alabe kakovosti. Vse boljše meso izvozijo v inozemstvo, v prvi vrsti v Italijo. Svinj-
sko meso 46 K, slanina okoli 80 K, mast 85 K za 1 kg. Jaje na trgu primanjkuje. Mleko liter 10 K. Cene manufakturnemu blagu stalno rastejo vsled vedno višje vrednosti češkoslov. krone. Trije trgovci z manufakturo so že napovedali, da niso v stanu poravnati svojih naročil. Moka stane kilogram 24 K, toda kakor vse iz-
gleda, je pričakovati, da pride v kratkem na 28 K kilogram.

g Žitni trg. Cene žitu še vedno rastejo in izgleda, da bodo šle še kvišku. Sedanje cene za 100 kg z vrečo vred so v Zagrebu sledeče: Pšenica 1700 do 1750 K; koruza 1350 do 1360; oves 1250 do 1280 K; jari ječmen 1400 do 1450 K; ozimni ječmen 1320 do 1350 K; moka št. 0 2350 do 2400; moka št. 2 2250 do 2300 K; moka št. 6 2050 do 2100 K; mekinje 980 do 1000 K.

g D. O. R. Žitne cene, ki jih mi nava-
jame iz Bačke, so poročila društva v Gaj-
dobi (Bačka), ki kupuje žito za Liko in
sporoča cene Jugoslovanskemu Lojdu, od-
koder jih mi povzemamo. Deloma pa so to
poročila žitne borze v Novem Sadu. Seve-
da se žitne cene tako kot valuta. Če greš
v banko in hočeš kupiti tujo valuto, boš
moral vedno nekoliko dražje plačati, kot
notirajo na borzi, če pa jih ponujaš, jih
boš pa moral nekoliko ceneje dati.

g Padec cene vina na Slovaškem.
Cene vina na Slovaškem hitro padajo. V
zadnjem času je padla cena vina pri litru
od 13 na 9 češkoslovaški kron. Vzrok
temu padcu je ne samo povišanje vredno-
sti češkoslovaške krone, ampak tudi ta,
ker se je v zadnjem času povečal uvoz
vina iz Mažarske.

ŽIVINA.

g Skočnina za plemenjenje kobil. Do-
sedanja taksa (skočnina) za plemenjenje
kobil se ne sklada več s stroški, ki so zdru-
ženi z vzdrževanjem žrebcev. Zato se dolo-
ča, da je od začetka letošnje plemenilne
dobe, t. j. izza dne 1. marca 1922, plačevati
to-le skočnino: 1. za državne žrebce, ki so
v mesebni oskrbi, in za licencirane privat-
ne žrebce mrzlokrvne in toplokrvne pa-
sme 25 Din (100 kron); 2. za državne mr-
zlokrvne žrebce na državnih plemenilnih
postajah 25 Din (100 kron); 3. za toplo-
krvne žrebce na državnih plemenilnih po-
stajah 15 Din (60 kron); 4. za toplokrvne
žrebce na plemenilni postaji v radovlj-
škem okraju 25 Din (100 kron). Skočnina
se mora plačati pri prvi zaskočitvi; nadalj-
nji skoki (vsega skupaj največ pet skokov)
so brezplačni.

POBJETJA.

g Razdelitev Kranjske industrijske
družbe v jugoslovansko in italijansko pod-
jetje se pričakuje v bodočih dneh. Posa-
mezni špekulanti so pričeli z živahnim ku-
povanjem delnic omenjene družbe.

g Obrtna banka v Ljubljani je usta-
novila v Ljutomeru podružnico, ki je že
pričela poslovati.

**g Iz združenega registra so bile iz-
brisane sledeče zadruge:** Kmetijska na-
bavna in prodajna zadruga na Igu, mle-
karska zadruga v Moravčah in živinorej-
ska zadruga v Višnji gori.

PROMET.

**g Vsled železničarske stavke v Nem-
čiji** ima država škode po dosedaj znanih
podatkih okoli dveh milijard kron.

RAZNO.

**g Povpraševanje po našem lesu v Ita-
liji.** V Italiji je veliko povpraševanje po
naših dojah, ker rabijo vsled dobre vin-
ske letine veliko sodov. Zadnje dni je sta-
lo 1000 dog 45.000 kron. Veliko povpraše-
vanje je tudi po hrastovih in bukovih pra-
gih in brzojavnih drogih. Češkoslovaška
konkurenca v Italiji je vsled visokih če-
ških cen slaba; z nama tekmuje le Av-
strija in Nemčija.

g Gospodarstvo, ki ni gospodarstvo
ampak zapravljanje! Razne trgovske
lesne tvrdke, ki delajo večinoma s tuim
kapitalom, imajo v zakupu državne gozdo-
ve na podlagi ugodnih koncesij. Tako ima
n. pr. tvrdka Detrenelli pravico sekanja v
državnih gozdovih za 100.000 m³ lesa po
7.23 K. Prometna banka pa za 500.000 m³
lesa pa 10.80 K. Na seji pododbora za re-
vizijo gozdnih koncesij je podal poročevalec
pояsnila glede koncesij ki pa niso zadovo-
ljile člane pododbora. Zahtevali so, naj se
vsakemu posameznemu članu pododbora
preda pregled koncesioniranih tvrdk, da se
more na podlagi tega pregleda izvesti revi-
zija. Iz tega slučaja se vidi, kako lahkomi-
selno se gospodari z državnim imetjem.

g Vladna večina ne dela dolgov, samo
računov ne plačuje. V seji finančnega od-
bora je izjavil finančni minister dr. Kuma-
nudi, da je naš finančni položaj ugoden, ker
država že tri mesece ne dela dolgov pri
Narodni banki. Demokratski poslanci so
sumljivo kimali z glavami. Predsednik fi-
nančnega odbora dr. Veljković je izjavil, da
je to gospodarsko močje, ker ni država že
tri mesece izplačala državnim dobaviteljem
nobenih računov za nabave. — Po naziva-
nju vlade torej ni noben ničesar dolžan, če-
prav računov za naročeno in prejeto blago
ne plača. Kaj takega morejo skuhati le v
Belgradu.

g 69 trgovskih tvrdk grozi ministrstvu
za javna dela s tožbami, ker jim ministrstvo
doslej še ni izplačalo računov.

g Nemška odškodnina naši državi. Fi-
nančni minister dr. Kumanudi je izjavil,
da bo naša država dobila od Nemčije 27
milijard zlatih mark kot odškodnino. Od
tega je zamenjenih 18 milijard za invalide,
6 za povračilo škode posameznikom, 3 pa
za povračilo škode državi.

g Po starem naprej. Proračun, ki je
veljal za leto 1920/21 bo veljal še za ma-
rec in april, to je, dve dvanajstini tega
kredita se bosta smeli porabiti. Načrt no-
vega proračuna za leto 1922 so sicer izde-
lali v posameznih ministrstvih in ga bodo
natiskali, ampak je tako zveržen, da bi ga
boljše naredila kakor ljubljanska bra-
njovka, kot so ga pa v Belgradu. Kake po-

stopajo v Belgradu s Slovenci je najboljši
dokaz to, da je naš proračun za Slovenijo,
in sicer za šolstvo neusmiljeno izdelaval
nelki — Črnogorec. Za prihodnje naj raje
najamejo kakoga Albanca. Dvorni svetnik
Škaberne, ki je navdušen centralist je ves
obupan in ogorčen prišel iz Belgrada.

g Za ministre je dovolj denarja. Po
najnovejših podatkih imamo 20 ministrov
na razpoloženju, od katerih ima vsak
letne plače 10 tisoč dinarjev, razen tega
dobi pa še vsak za sebe draginjsko do-
klado po 72 dinarjev 50 par in za vsakega
družinskega člana po 5 dinarjev dnevno.
Ker manjka v drž. blagajnah denarja, zato
bi bilo na mestu, da najprej izdatke za
te ministre na razpoloženju črtaj iz pro-
računa.

g Razstavo vin v Belgradu priredi
Srbsko kmetijsko društvo. Navedeno dru-
štvo se je obrnilo na razne gospodarske
organizacije s prošnjo za sodelovanje. Dal-
matinski vinogradniki se udeležijo te raz-
stave.

g Zadolženi poljedelci na Češkem.
Proti trditvam listov, da so češki polje-
delci med vojno znatno obogateli, je mini-
strstvo objavilo podatke, glasom katerih
so se dolgov poljedelcev v letih 1914 do
1920 zvišali za 270 milijonov češkoslova-
ških kron. Koncem leta 1920. so znašali
dolgov malih posestnikov 1406 milijonov
češkoslovaških kron.

g Rudarska stavka na Češkem še
vedno traja. Vsled stavke je promet na
železnih znatno omejen, zapirajo šole in
veliko tovarn je ustavilo obratovanje.

g Češkoslovaški les v Trstu. Češko-
slovaški les stane danes v Trstu okoli
700 češkoslovaških kron za kubikni meter,
torej dvakrat toliko kakor naš les. Vsled
tega so bile tržaške tvrdke prisiljene pre-
klicati vsa naročila na Češkoslovaškem.

g 10 urni delavnik na Poljskem. Polj-
ski sejm je sklenil, da se zopet uvede
10 urni delavnik v tovarnah in trgovinah.
g Ameriki dolgujejo razne države
okoli 12 milijard dolarjev. Naša država
dolguje 51 milijonov 153 tisoč 160 dolar-
jev, Češkoslovaška 91 milijonov 179 tisoč
528 dolarjev, Grška 15 milijonov, Avstrija
24 milijonov, Poljska nad 135 milijonov
dolarjev itd.

Razgled po svetu.

ZANIMIV POJAV.

Nemški protestantizem je na začetku po-
polnoma razpadel, posebno odkar je padla
tudi zunanja njegova opora: nemški cesar.
Vsak veruje, kar hoče, vsak duhovnik uči,
kar hoče, dva ne oznanjata enakega nauka,
cerkve so pušle in prazne, zakramenti v ni-
vse razpada. Ljudstvo, ki hreneni po nadna-
ravnih naukih in zakladih, išče nadomestila
v raznih zablodah, špiritizmu, verskih loči-
nah itd. V najnovejšem času pa se je začelo
posebno gibanje — visokocerkveno imeva-
no — ki v protestantovsko vero hoče vpe-
liti zopet vse katoliške zakramente in obre-
de: sv. mašo v leutih mašnih oblačilih, zakra-
mente, sv. izpoved, obljube in samostanske
življenje, molitve brevira, da se tako zadosti
praznoti protestantskega nauka. Gibanje
dobi vedno več pristavev in dasiravno ne

o naukih katoliške cerkve nič vedeti. vendar je to neko, čeprav samo zunanje zblizanje pravi Kristusovi cerkvi in bo posebno na ljudstvo blažilno vplivalo.

POKOP PAPEŽA BENEDIKTA XV.

Pokojni papež je bil pokopan 25. januarja v cerkvi sv. Petra. Truplo so položili v trojno rakev. Prva je iz cipresinega lesa, na znotraj s svilno prevlečena, druga je iz svinca, težka 400 kg; tretja iz poliranega lesa brsti ter nosi napis in grb pokojnega papeža. Po odpetem Miserere so položili truplo v drvo krsto. Po kratkem nagovoru je navzoči kardinal-kamerling (voditelj sv. Cerkve, kadar ni papeža) pokrtil obraz in roke papeža z belim platnom. K nogam pa so položili dve rdeči mošnji zlatnikov in srebrnikov, ki jih je dal kovati pokojni papež. Nato so drvo krsto zaprli. Jo zapečatili s vijoličastimi trakovi ter položili v svinčeno krsto, katero so zacinili. Potem so položili obedve v tretjo, ki so jo zaprli s pozlačenimi vijaki ter jo spustili v grobnico poleg krste Pija VI.

MEĐNARODNA ZVEZA VSEH KATOLIKSKIH ORGANIZACIJ.

Amerikanski škof Schrems je sprožil misel o zvezi vseh katoliških organizacij vsega sveta (izvzemši seveda političnih) v eno centralo, da tako pride v delovanje katoličanstvo večja enotnost in v večjo enotnost tudi večja moč in sicer na polju vzgoje in znanstva, socialnega in dobrodelnega delovanja, tiska in propagande. Svojo centralno pisarno bi imela ta zveza v Rimu. Sv. oče Benedikt XV. je odobrilo to misel ter daroval v pokritje prvih stroškov 25.000 lir. Sedaj so šli oklici v vse škofije, da naj se vse katoliške organizacije (izvzemši političnih) pridružio tej mednarodni katoliški zvezi.

AVSTRIJA.

Kidanje snega je stalo dunajsko občino do 400 milijonov kron. Da bodo svezili ves sneg z ulic, trgov in cest, bo treba še ene milijarde kron. V mestnem proračunu je bilo za kidanje snega določenih 50 milijonov kron. — Avstrijska vlada bo koncem februarja začela veliko delo zoper alkohol.

MAZARSKA.

Madžarski državni zbor je razpuščen. Nove volitve bodo takoj raspisane. — Vlada namerava v najkrajšem času odstaviti od odgovornih mest vse uradnike, ki so karlističnega mišljenja, da ne bi vplivali na potek volitev v habsburškem smislu. — Reparacijska komisija je določila, da mora Mažarska plačati kot vojno odškodnino 90.000 govedi. — Mažarska vlada je vložila ugovor, češ da bi bila s tem mažarska živinoreja uničena.

RUSIJA.

Med Češkoslovaško in Rusijo se bo v kratkem podpisala trgovska pogodba. — Lakota v Povolžju in tatarskih gubernijah je tudi glasom boljševiških listov strahotna. V caričinski guberniji strada 620.000 ljudi in sicer od 85%—100% v nekaterih njezdih (okrajih), 400.000 ljudem se komaj se da pomagati in so zapadli smrti. Ljudje jedo mrhovino. Zlta za posetev je le 40%, živina je skoraj vsa poklana. — V sibirski guberniji proti gladovni smrti vsemu prebivalstvu. — Predsednik centralnega pomožnega odbora Vinokorov piše, da število gladujočih raste. — Kamenev je spomnil vse lokalne sovjetske oblasti v gladujočem ozemlju, da pomagajo A. R. A. (American Relief Administration), ki ima razdeliti 200 milijonov pudov živeža, podarjenega od ameriškega kongresa. Sploh znaša pomoč Amerike 90% vse pomoči sveta Rusiji. — Najtežje vprašanje je, kako razdeliti semena za setev do polovice marca meseca med posamezne vasi, ki so ponekod druga od druge 300 km oddaljene. — Ljenja je zakusala, da pridejo vti, ki se ne udeležijo razdelitve semen za posetev, pred revolucijski tribunal. — Tudi v Ukrajini raste glad. V grisiškem, mariopolekem, tanzaroškem in gusovskem njezdu strada 500.000 ljudi. Ljudje jedo mrhovino, pse, mačke. V Odesi pobirajo trupla po cestah. Kmetje si kopljejo grobove in v njih čakajo smrti! (Po boljševiških poročilih) — V ufiški guberniji strada 1.200.000 ljudi in le 200.000 oseb je bilo mogoče preskrbeti za prvo silo s tivih. Umrla je doslej le 20.000 ljudi, 80.000 je obolelo.

ANGLESKA.

V angleški zbornici je govoril kralj. Med drugimi je tudi tožil nad velike brezposelnostjo, ki muči Anglijo in izrazil upanje, da se bo na genovski konferenci uredila evropska trgovina tako, da bodo angleške industrije zamogle sopes delati in izvažati, vendar česar bo brezposelnost polagoma ponehala. — Govoril je tudi Lord Zorš, ki se je ostro izrazil proti raznim vojaškim svezam, ki jih sklepajo države med seboj in spreminjajo celo Evropo v dva vojna tabora. O položaju v Indiji je povedal, da je grozeč in bo treba s silo prisiliti spoštovanje zakona. Za Avstrijo je rekel, da naj se ji da predjem od nameravanega posojila, ker bi razpad Avstrije pomenjal razpad srednje Evrope.

Tedenske novice.

Politične.

p Shod na Vrhniki. V nedeljo 12. t. m. se je vršil shod SLS na Vrhniki. Govoril je načelnik SLS poslanec dr. Korošec. Volilci, ki so docela napolnili veliko dvorano, so z napeto pozornostjo in velikim odobravanjem sledili izvajanjem našega voditelja.

+ Shod SLS v Ribnici. V petek dne 10. t. m. se je vršilo v društveni dvorani v Ribnici zborovanje SLS, katerega je vodil g. dekan Skubič. O političnem položaju in o nalogah stranke je poročal posl. dr. Korošec. Shod je bil izborno obiskan in se je vršil v najlepšem redu.

— Volitev v okrajni šolski svet za sodni okraj Vrhnika. V vrhiškem sodnem okraju je bil izvoljen za člana v okrajni šolski svet dekan Fr. Kete, za njegovega namestnika Valentin Rihar. Lista SLS je dobila 29 glasov, lista nasprotnikov pa 12 glasov.

p Od danes do jutri živi naš finančni minister. Mesto, da bi predložil skupščini proračun za celo leto, namerava zahtevati zopet dvanajstine za marec in april.

p »Srbska Jugoslavija«. Radikalni bosanski list »Srpska Riječ« predlaga, naj se naša država imenuje »Srbska Jugoslavija«. — Ker srbsko Jugoslavijo že davno imamo, ne bomo nič na škodi, če dobimo še »Srbsko Jugoslavijo«.

p Velika skrb radi Rusije si dela g. ministrski predsednik Pašić. Že pred par tedni je priporočal Rusiji, naj pusti, da pride ljudstvo do besede in dokler se to ne zgodi, da se Jugoslavija za Rusijo ne bo brigala. Ko bi poznal Pašić isto načelo v naši lastni državi, bi danes ne tičali v takem blatu, kot smo. Sedaj pa sklicuje neko konferenco male antante (Češkoslovaška, Rumunija in Jugoslavija), na kateri naj se določi, kakšno stališče naj zavzame mala antanta napram Rusiji na genovski konferenci, katere se bo udeležila tudi Rusija. Radovedni smo, kaj bo v tem oziru konferenca male antante sklenila, zakaj znano je, da je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš z ozirom na Rusijo čisto drugačnega mnenja in dejanja kot g. Pašić.

p Gospodarska konferenca v Genovi se bo začela 8. marca, če ne bo še preložena. Amerika se je ne bo udeležila, dasi predsednik Zedinjenih držav Harding iz-

javila, da bo njegova vlada podpirala delo za gospodarsko obnovo Evrope.

p Nevarno pismo. Protičevu glasilo »Radikal« je objavilo pismo, ki ga je baje pisal svoj čas minister Pribičević nekemu Hereigonji, ki je bil zapleten v atentat na Draškovića, naj na kakšen način odstrani Stjepana Radića. Demokratski listi pravijo, da je to pismo potvorjeno in da so ga nemški komunisti podtaknili Protiču, ki ga je objavil. Demokratski klub je ogorčeno odklonil tako sumničenje in je sklepal, kako bi podvzel proti takim napadom uspešne korake.

p Velika skrb samostojnih poslancev za kmeta. Ko sta poslanca Ljudske Stranke Pušnjak in Klekl predlagala v finančnem odboru, naj se v dvanajstinih za marec in april določi kot najmanjša obdavčljiva svota pri dohodninskem davku 10.000 kron namesto 4800, tedaj samostojni poslanci sploh navzoči niso bili. Predlog je seveda propadel, ker so liberalci glasovali proti.

p Polom samostojnežev. Mariborska »Straža« poroča, da je za nedeljo, 6. t. m. Samostojna kmetijska stranka sklicala shod pri Sv. Juriju ob Pesnici. Govoriti je hotel mariborski okrožni tajnik Brus. Shoda so se udeležili pristaši vseh strank, največ pa je bilo pristašev SLS. Še preden se je prav pričel, je nastal velikanski vihar. Zborovalci so tako kričali proti samostojnežem, da se je tajnik Brus s svojim listkom, na katerem je imel napisan govor, tresel kot šiba na vodi. Slišali so se vzkliki: »Doli z izdajcami! On nima pravice govoriti! Pucelj in Mermolja naj prideta in dajeta odgovor za to politiko!« Razjarjeni zborovalci so jima obetali — batine. Tako daleč je privedla hujškarija samostojne pravke. Pri Sv. Jurju ob Pesnici pa popolni polom in razbito zborovanje — to so uspehi naprednega gibanja, kateremu je minister dr. Kukovec posvetil posebno pozornost.

p 300.000 kron iz liberalne kase. Pod tem naslovom je 24. novembra 1920 objavil Domoljub, da so liberalci dali samostojnežem 300.000 kron za agitacijo v volivnem boju in za Kmetijski list. Danes pa naj se primerja s tem poročilom izjava dr. Kukoveca, da so liberalci žrtvovali stotisoče za samostojno stranko. Kdo je torej takrat lagal, mi ali samostojneži? Govorite, »možje«.

p Nekdaj in sedaj. 14. oktobra 1920 je objavil neupogljivi in neustrašeni borilec za Staro pravdo samostojni poslanec Urek v Kmetijskem listu izjavo, v kateri pravi: »Resnicoljube SLS, kateri so po svojih trobilih »Slovenec«, »Domoljub«, »Stražik«, »Slovenskemu gospodarju« in tem sorodnih hrvatskih listih lagali in slepili svoje privržence z izmišljeno trditvijo, da sem se podpisani zavzemal za centralistično (belgrajsko) vlado proti samoupravi, pozivljem, naj mi to dokažejo. Zastaviti hočem za tistega, ki mi dokaže, da sem očitano izjavo podal kjerkoli, pa bodisi pisмено ali ustno, 10.000 kron.«

p Spomini na samostojne mladost. Kmetijski list z dnem 28. oktobra 1920 št. 44, torej pred volitvami v skupščino, je prinesel tole notico: »Zakaj mora biti vsakdo proti SLS? Ker s samoupravo vo-

krajine samo slepari, dočim njen vođa dr. Korošec glasuje za najhujši centralizem. O neusmiljena usoda, kako kruto se norčuje iz ubogih človeških bitij!

p Ukročni lev. »Kmetijski list« je 7. oktobra 1920 objavil tole (debelo tiskano): »Proti dr. Koroščevim obrekovanjem je izvrševalni odbor SKS v svoji seji dne 5. t. m. najodločneje protestiral ter sklenil pozvati ministra dr. Korošča, voditelja SLS, naj nastopi s konkretnimi dokazi za svoje obdolžitve (izrečene na mariborskem shodu zaupnikov SLS) o našem izdajstvu, o zvezi z demokrati i. dr. Ako dr. Korošec tega ne stori, je padel v naših očeh med sramotne obrekovalce.«

Danes — po dobrem letu — je žal vsakemu otroku znano, da besede: Judež, Efi-alt in samostojnež pomenijo eno in isto in predsednik demokratske (liberalne) stranke minister dr. Kukovec javno govori na shodu o pisani pogodbi med liberalci in samostojneži ter o stotisočih ki jih je sipala liberalna stranka za samostojneže. Kako hitro se suče kolo časa!

p Klic skozi okno. Hrvatje so poslali na svetovne veledržave (Amerika, Anglija, Francija, Italija in Japonska), ki se sestanejo v Genovi na konferenci o pacenico. V spomenici popisujejo menda razmere v naši državi in navajajo hrvatske zahteve, katerim belgrajska vlada noče ustreči. Spomenica bo brez dvoma kredit naše države v inozemstvu še bolj znižala, kot je že. Posledice trmoglavega centralizma! Demokratije, namesto da bi se s stvarjo resno pečali in sklepali, kako bi slovenskim in hrvatskim zahtevam v okviru državnega edinstva ugodili, pa rajši kriče nad Hrvati z veleizdajalci. S tem pa hrvatsko in slovensko vprašanje seveda ne bo rešeno, pač pa se bo vedno bolj ostrilo.

Domače novice.

d Naročniki, ki že niste poravnali naročnine, storite to čimprej, ker bomo začeli list ustavljati. Naročniki naj se zavedajo, da je cena papirja od novega leta zopet poskočila za 100% in moramo mi tiskarni ogromne stroške redno plačevati. Domoljub stane samo 10 Din, naravnost malenkostna cena napram draginji drugih predmetov. Zato naj sleherna krščanska družina žrtvuje teh 10 Din. Kdor nima položnice, naj po dopisnici piše ponjo. Storite svojo dolžnost.

d Sv. oče papež Pij XI. je bil preteklo nedeljo slovesno kronan s papeško krono. Ves svet ugiha, kakšni politiki bo sledil sedanji papež. Mi kot katoličani vemo, da je pri vsaki papeževi politiki merodajna edinole korist in napredek sv. Cerkve, razširjenje Kristusovega nauka o pravičnosti in ljubezni po vsem svetu. Veselo dejstvo je, da vsi listi — tudi svobodomiseln — razen par slovenskih — pišejo o papežu in njegovemu stališču z velikim spoštovanjem. Papež je brez dvoma največja duhovna sila na svetu. Brez armade, brez kanonov, brez bank in vendar ves svet vprašuje in posluša, kaj se reče v papeževi palači v Rimu.

d Županska zveza za kranjski in loški okraj bo imela v ponedeljek dne 20. febru-

arja ob 11. uri v »Ljudskem domu« v Kranju shod in občni zbor. Vabljeni vsi člani društva. — Odbor.

d Vestnik »Županske zveze«. Mesečna »Domoljubova« priloga »Občinska Uprava« izide v prihodnji številki naslednji teden 22. t. m. — Ker je povsod živahno gibanje in posebno zanimanje za županske tečaje (županske shode), naj sporoče tajništvo (Jugoslavenska tiskarna, II. nadstr.) vse krajevne organizacije županske zveze do 25. t. m., kdaj žele, da se prirede taki tečaji, kje naj bodo in zlasti tudi, o čem žele, da naj bo predavanje oziroma razgovor v debati.

— V kakšne svrhe se porablja državni denar. V belgrajskih listih čitamo, da je znani ohridski vladika Nikolaj Velimirovič izjavil, da namerava v kratkem zapustiti svojo škotijo in odpotovati v Ameriko, da tam uredi nekatera pravoslavna cerkvena vprašanja. Za to svoje potovanje zahteva škof Velimirovič od naše vlade 10.000 dolarjev in pa 5000 dolarjev mesečne plače, dokler bo v Ameriki. — Katoliška duhovščina pa še danes strada v pravem pomenu besede.

d Važno za invalide. Po zadnjih nadpregledih se od dne do dne množe prošnje invalidov za podporo zlasti pa za obleko, prosilci so pa po pretežni večini le 40%, 30%, 20% in le začasno delanezmožni, deloma se nahajajo med njimi tudi taki, katerih se povodom zadnjih nadpregledov sploh ni priznalo za invalide, ker se je njih hiba s časom tako zboljšala, da so postali popolnoma delazmožni ali pa resne hibe, ki bi na delazmožnost prizadetega vplivale, sploh obstojale niso. S tem se ogromno delo pri Invalidskem odseku še pomnožuje ter se posredno ovira njega brizhibno poslovanje v važnejših in resnejših zadevah, vsakdo mora pa neglede na delo uvideti, da spričo skromnega kredita, ki je odscku na razpolago, ni mogoče vsem takim, deloma povsem neutemeljenim prošnjam ustreči. Invalidski odsek se čuti torej primoran razglasiti, da se odslej prošnje za podpore bodisi v denarju ali obleki takih invalidov, ki so le 50 ali manj odstotkov delanezmožni, v bodoče ne bodo več upoštevale, da se na nje ne bo odgovarjalo ter jih v obče ni predlagati. Boriti se mora z ogromnimi težkočami, da zamore iz dovoljenega kredita oskrbovati vsaj najbednejše med bednimi, t. j. popolnoma delanezmožne invalide-hiralce ter izdatno pomagati takim težkim invalidom, ki se vsled svoje hibe ne morejo zadostno preživljati in so poleg tega brez svojcev in vsakih sredstev.

d Papeži po prerokbi škofa Malahije. Naj bo že ta prerokba pristna ali ne, na vsak način se priimki, ki jih škof Malahija prerokuje papežem, čudovito ujemajo z resnico. Pij VI. je bil peregrinus apostolicus — apostolski popotnik: znan je po svojem potovanju na Dunaj, kar je bilo za vsa stoletja nekaj nezasišlanega. Potoval je 1872 (skozi Ljubljano). Pij VII. aquila rapax — grabljivi orel. Pod njegovo vlado je Napoleon, ki je imel v grbu orla, za nekaj časa podjarmil cerkveno državo. Pij IX., crux de cruce — križ od križa: ta papež je mnogo pretrpel, ko mu je savjska, sedanja italijanska vladarska rodovina, ki nosi v svojem grbu križ, ugrabila

cerkveno državo. Leon XIII., lumen de coelo — luč z neba: njegovo vladanje je znano po vzvišenih socialnih idejah, ki jih je vrgel med svet in ki so začetek ogromnega socialnega gibanja. V grbu njegove rodovine je zvezda. Pij X., ignis ardens — goreč ogenj: ga pomnimo kot gorečega in pobožnega papeža, ki je veliko storil za poglobitev pobožnosti v katoliški Cerkvi (pogosto in vsakdanje sv. obhajilo). Benedikt XV., religio depopulata — opustošena vera: svetovna vojska je opustošila krščanske kraje pa tudi krščansko življenje med narodi. Vera je bila še posebej kruto preganjana na Ruskem in Mažarskem. Povsod pa vidimo, da se začenja novo krščansko mišljenje in življenje in upajmo, da se bo tudi pri sedanjem papežu izpolnila njegova prerokba: Fides intrepida — neustrašena vera.

d Čerlji bodo še dražji. Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolico naznanja občinstvu, da se vsled naraščajoče draginje surovin in življenjskih potrebščin ter povišanja delavskih mezd izdelki primer-no povišajo.

d Velikanski snežni zameti so divjali prejšnji teden v Slavoniji. Vsi vlaki so bili ustavljeni, kjer je ležal po nekaterih krajih sneg na progi po več metrov visoko. V Belgrad dva dni ni prišel noben vlak. Odmetavanje snega ni dosti pomagalo, ker je bilo takoj zopet na novo zameteno.

d Veliki snežni zameti v Bosni. Zadnje dni je po celi Bosni in Hercegovini zapadel debel sneg. Snežni zameti so ustavili ves železniški promet na vseh progah. Potniški vlaki so ustavili kar sredi prog in so morali potniki peš nadaljevati pot do bližnjih postaj. Telefonske in brzojavne žice so pretrgane. Škoda, ki so jo povzročili snežni zameti, je neprecenljiva.

d Velikanski zameti na Krasu. Iz Zagorja na Krasu se poroča: Zadnje dni so tukaj taki snežni zameti in viharji, da tega nihče ne pomni. Nekateri hiše so s snegom prav zazidane, da ljudje ne morejo ven. V šoli ni nobenega otroka, mrliča — 21 letnega fanta — niso mogli niti v cerkev prinesiti. Ubogi ljudje, ki nimajo drv. Vsled tolikega snega bo gotovo nastala povodenj.

— Toplejši dnevi! Toplejše dni napoveduje magdeburška vremenska opazovalnica, ki se baje malokdaj moti. Bog dal, da bi se tudi sedaj ne varala. Zaloge premoga so se znatno zmanjšale in ako pride človek z ulice domov, ves premrli od mraza, se ne more niti več pošteno pogreti. Še vse huje ko ljudje, trpe živali, posebno ptiči, ki od mraza in stradanja trumoma ginejo. Strahopetni zajci prihajajo v same vasi, da bi našli kakšno bilko senna, pa jih večkrat doleti smrt iz smrtonosne cevi. Po poročilu zgoraj imenovane opazovalnice se bo vreme v bližnji bodočnosti prevrglo in bodo napočili toplejši dnevi.

d Davek. Ker moramo od vsake objave za društveno prireditve, veselico ali kaj podobnega plačati davek, bomo odslej priobčili samo tiste objave, katerim je priloženo 5 Din.

d Umrl je na Dunaju grof Rudolf Chorrinsky, ki je bil svojčas namestnik kranjskega deželnega predsednika. Bil je globokoveren mož. N. v m. p. l

d Umrl je dne 8. t. m. na Plešivci pri žalni v 51. letu starosti posestnik Jože Erjavc, pošten in skrben gospodar, zvest pristaš SLS. Zapušča žalu, očo ženo in 6 nedorastlih otrok. Naj ostane vsem v trajnem spominu, njemu pa naj sveti večna luč.

d Obvezni polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. aprila 1922. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 10. marca 1922 prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno izpričevalo, 5. ubožni list, 6. naravnstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu. Skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa. — Državna podkovska šola v Ljubljani, dne 10. februarja 1922.

d Hajduška nadloga. V južni Srbiji še vedno ni miru in so razbojništva, ropi in uboji na dnevnem redu. Te dni so orožniki zvedeli, da se v neki vasi v bližini Oroševca skrivajo hajduki. V vas je takoj odšla orožniška patrulja, ki jo je vodil zaupnik. Hajduki so čakali na patruljo v sasedi in ko se jim je približala, so pričeli streljati. Ubili so dva orožnika in zaupnika, nakar so pobegnili.

d Tatovi dolarjev pred sodiščem. Pred poldrugim letom so nekateri uradniki na ljubljanski pošti odpirali ameriška pisma, kradli iz njih denar ter ga v družbi deklet zapivali. Te dni se je vršila proti njim sodna obravnava. Obsojena sta bila Banovec in Jean na 15 mesecev težke ječe, Arzelin iz Novega mesta na 17 mesecev, Favetti na 4 mesece, Prosen na 5 mesecev in Klampfer na 4 mesece. Imenovani so zagrizeni pristaši svobodomiselnih strank.

d Požar v cerkvi v Šmartnem pri Kranju. V noči od 9. na 10. t. m. je nastal na podstrešju cerkve v Šmartnem pri Kranju ogenj, ki se je hitro razširil. Na lice mesta je takoj prihitelo ljudstvo iz Stražišča kakor tudi požarne brambre iz bližnjih vasi ter iz Kranja. Nesreče pa niso mogli preprečiti, ker ni bilo vode na razpolago. Najsvetejše so prenesli v podružno cerkev v Stražišče. Kako je ogenj nastal, se še ne ve.

d Ženi odsekal roko, sam pa šel v vodo. V Kočevju sta živela v vednem prepiru med soboj zakonska Iv. ter Ivana König. Prepiri so se poostрили, ker je začel mož lažiti za 14letno nezakonsko hčerko, katero je prinesla Ivana s seboj v zakon. Radi ljubosumnosti je odpravila žena svojo hčer od hiše v službo. Ta ženinin korak je silno razburil moža, ki je začel ženi groziti z maščevanjem. — Dne 6. t. m. je res stopil jutraj k postelji žene. Ko ga ta vpraša, kam se odpravlja, je lopnil po njej s sekirjo. Odsekal ji je levo roko, jo ranil na glavi ter prsih, nato pa je šel sam v vodo. Ženo so prepeljali v bolnišnico, moža pa so potegnili mrtvega iz vode.

d Is katoliške cerkve je izstopil član Mladega Sokola g. Anton Thaler.

d Kdo ve kaj o Francu Golob, doma iz Mekinje št. 29. pri Kamniku. Šel je na vojno

1. 1915 kot voznik k 3. koru in potem je bil prevzet k 27. domobranskemu polku, na ruski fronti je bil ranjen v roko in ujet od Rusov. Če kdo kaj ve, naj sporoči njegovi materi Ani Golob, Mekinje št. 29. pri Kamniku, Gorenjsko.

Sirom domovine.

NOVA STIFTA PRI GORNJEM GRADU.

Najbolj razširjen list v naši tati je »Domoljub«, pa mnogo je še takih družin, ki bi ga lahko naročili, če ne drugače pa več skupaj; kajti on je neustrašen zagovornik naših pravic. Zatoorej bo gotovo dal nam vsaj kak kotiček, da se bomo kaj pomenili, da sve tudi širni svet za naš kot. Predvsem so nas osrečili s central demokratičnim učiteljem, katerega nam je belgrajska vlada radovoljno prepustila. Glavno njegovo delo je, da v šoli otrokom razlagati, da je pravoslavna vera vsaj tako dobra če ne boljša kot naša. In da med šolskim poukom vedno otroke opominja, da naj mu done-sejo važnih dobrot, katere je baje dobival med srbskim ljudstvom. Mi katoliški starši odločno zahtevamo od učitelja, kateri jo plačau s našimi žultji, da vagna našo mladino v praviem katoliškem duhu. Če ne, se zna tudi pri nas zgoditi, da bome rekli, temu vnetemu zagovorniku Sokola sidi od-mah. Da se razumemo.

DEVICA MARIJA V POLJU.

Redko kdaj se mi oglasimo v našem glasilu »Domoljub«. Sedaj mi pa ne da miru, da ne bi napisal par vrstic. Na Svednico smo imeli pri nas v šoli, kakor je bilo pri cerkvi oblikano, poučljivo predavanje o potovanju naših samostojnih kmetov in liberalnih učiteljev po Srbiji. Predaval je, kakor mu pri nas pravijo, učitelj z Morosta g. Crnogoj. Pripovedoval je, kako se se dobro imeli, pili rakijo in vino, jedli pečene kure in se vozili na perničnih blazinah, ki so jim jih darovale začasno srbske mamice. Hvalil je izobraženost in ljubezen srbskega naroda. Pohvalil je tudi cigane, ki jih je doli cele naselbine. Govoril je tudi o solstvu, kako zbirajo para in zidajo šole, da nas bodo v desetih letih prekosili v vsem; v kuhni in snagi. Mahnil je tudi po naših mamcah-gospodinjah, menda zato, ker mu tu pri nas ne pečejo kokoši in ne prinašajo rakije in vina in ga ne posajajo na per-nate blazine. Odfrto moram povedati, da nisem šo slišal zabavljati toliko o Slovencih, kakor je za-bavljati ta gospod, ki ga živi že toliko časa naše slovensko ljudstvo. Gotovo si je mislil ta gospod: »Saj tukaj je blizu blaznice! To so vereli ti ne-umaj Poljci, to sem jih potegnili! Pa povemo mu odkrito, da smo bili v večini dragačnega mnenja in smo mislili: Ta gospod bi pa gotovo rad pojedel tudi pri nas vse kure in pil rakijo kakor na ob-iskih po Srbiji. Povedal pa ni, da je bilo vse to prirejano na stroške davkoplačevalcev, namreč kure, rakija, vino in pivo, tudi godbe, ki so jih kratkotrajno po veseliceh in banketih. Toliko za-enkrat gospod učitelj in obenem liberalno-samo-stojni kmet v vednost, da Poljci tam vsega ne ver-amemo. Naavidenje se približuje, če se gla-sije še s takim predavanjem kakor ste nam ob-ljubili po proučni gospoda nadučitelja Miheliča.

Več zavednih Poljcev.

IZ VELIKOVAŠKE OBCINE.

Dne 20. m. m. smo pokopali daleč znanega moža in vzor gospodarja Jokela Ribič, po dom. Lazovskega ometa. Dosegel je lopo starost 84 let. Bil je vedno delaven in tiren, ter nam je lahko za zgled. Rajni je bil dolgo vrsto let naročnik »Domoljub«, in zvest pristaš SLS. Naj počiva v miru. Rodbini pa naše iskrene sožalje.

IZ BRDSKE OKOLICE.

Kakor se kaže, hodejo tudi naši furani sto-piti veliko naprej v izobraževalnem delu. Name-ravajo namreč poleg faroveh postaviti nov kras-en društveni dom. Stare gospodarske faroveke poslopje so se podrti; debiti so še velike epeke in apna. Tako, ko se bode ogrelo, bodo začeli zidati. Da si je v tem hudem času poprijel tak po-gum naših ljudi — gre največja zaslug našim

Orlem, kadar je treba kaj delati, to jim gre od rok, da jih je veselje gledati. Poleg tega pa šo tudi lepo število gospodarjev največ iz roboške soseske, ki s veseljem vozijo skupaj bresplatne soseske, — pa še v denarju gnetno pomagajo! Če bode šlo posreči, bode še ob pribodnjem novem letu igrali v novem domu. — Poroko smo imeli 22. januarja. Poročil se je naš mladi cerkovnik-organist s Mi-heljevo iz Reholet. Mladima poročencema naj ljubi Bog nakloni vso srečo; blagoslov in dolgo živ-ljenje!

IZ MARIBORA.
(Vojaske dopis.)

Tu v Mariboru v II. art. podof. šoli se imamo precej dobro proti drugim razmeram, ki vlada-je drugod. Sedaj imamo dosti učenja, ki se priprav-ljamo za izpit, ki se prične 1. marca t. l. Upama, da bomo dobre naredili, ker to nam je naš cilj; o uspehu, kakor bode izpadel, bom še poročal. Si-ter vam je pa znano vojaško življenje v sedanjih časih. Tukaj nas je tudi dosti slovenskih fantov orlovskega duha, ki vedno živi v nas, dasi ga na sunaj ne smemo pokazati. Zato pa vi podvojite svoje delo, ustanavljajte orlovske odseke v vsaki župniji. Na delo bratje, do uspeha in zmage.

ST. VID PRI STICNI, SOSESKA ST. PAVEL.

Teden dni je bilo pripravljanje naše soseske za sprejem novih zvonov. V največjem snegu in mrazu smo pripravljali zelenje za vence in okraske; dokaz, kako težko so bili zvonovi pri-kovali. Duška temu navdušenja smo dali na dan prihoda, pet dni pred našim patronom. Vozovi in zvonovi se skoro niso videli iz vencev in roč. Kljub snegu in mrazu je šlo dosti ljudstva po-zdravit zvonove na precej oddaljen kolodvor. Med velikim veseljem in strčanjem smo jih sprejeli do cerkve. Visek pa je bil na dan blagoslova. Zvonik in cerkev je bila vsa preprežena z vonci; delo požrtvovalnih deklet je bilo tudi prav okusno in lepo narejen svečnik iz samih vencev. Še nekaj novega smo imeli. Pet batrov in pet botric, dva tovarisa in dve družici so bili zbrani pred okar-jem na pogrjenih sedežih med njimi tudi g. ta-varnar Polak s soprogo, ki so pri darovanju pri-pokazali svojo radodarnost. Bog daj, da bi ta vne-ma trajala in nikdar ne nešala. Iskrena hvala g. župniku, ki so nas kljub mrazu posetili in blagoslovili zvonove. Tlačena hvala g. kaplana za njih krasni govor in ki so toliko pripomogli k našemu slavu in besedi in dejanjem. Iskrena hvala vsem sosesčanom, ki so pripomogli, da se se kupili zvonovi in okrasili vozovi in cerkev. Bog plačaj!

RIBNICA.

Pretekli teden so bile volitve v okrajni šolski svet. Zvoet se je pokazalo, kako močna je SLS v naši dolini. Kandidata France Grebec in Aleš Oražem sta dobila po krog 60 glasov, dočim so nasprotniki zbrali vsega skupaj 6 glasov.

Je prav, da čine liberalna roba, ki baš na šolskem polju prizadeva tako grozno škodo krščanski vzgoji in kršč. ljudstvu!

Bo kmalu odklenkalo!

SODRAŽICA.

Nevarno je ob lel načelnik Kmetijske Zve-ze g. Franc Franc Pirc. Na posledicah vojnih naprov trpi že od l. 1917. Je eden najvnetejših in najbolj požrtvovalnih naših somišlenikov v celi dolini. Neustrašen bojevnik za načela SLS tova d kjer treba, poleg tega pa vedno nesebi-čen in skromen. Ze sedaj ga področjamo ko je v bolniški postelji, zato mu želimo skorašnjoča okrevanja!

D. M. POLJE.

Tukajšnja dekleška Marijina družba je pri-redila na Svednico idro »Jaza nad petelnom« in »Nevesta z Libanonom«.

Cast in hvala dekletom, ki so prav lepo igrali Izreka se tudi zahvala obema deklama-torkama. Dekleta, le pogumno napreči! — Cla-nica M. D.

IZ PAPEŽEV PRI OSILNICI.

Ze zadnjič se je poročalo, kako naša po-treben je nov most čez Čabranko. Radoveden sem na sedaj, kakšnega mišljenja so vendar ti naši liberalni voditelji davčne občine Žurje, ali se bo vendar kdo zbudil iz spanja in kaj akre-nil za zgradbo tega mostu. Sedaj bo začela pri-

hajati druga mlad, odkar smo odcepljeni od glavne ceste z vozovi in živino, ker ne moremo prevažati čez most. — Tukašnja učitelja onozariam, saj se bolj zanima za pouk mladine kot pa za lov in rečo psov.

ZALINA.

Slov. kat. prosv. društvo priredi dne 19. t. m. ob 3. uri popoldan, dve burki in kuplete prav za prednostni čas. Prijatelji, prihitite v obilnem številu, da se pošteno pozabavate in nasmejate! — Snanska bolezen se je tudi pri nas oglasila in zahtevala že nekaj žrtev. — Dne 5. marca se bo začel v naši župniji v. misij n. Ljudje se da že zelo veselijo. Bog daj obilo svojega blagoslova!

SV. GORA PRI LITIJI.

Tudi pri nas ne spimo. Posebno vrli so fantje peveci, ki so žele pred dobrim pol letom pričeti hoditi k pevskim vajam, pa že prav dobro pojo v cerkvi na koru. Ljudstvu ugaja čimdalje bolj petje v cerkvi in so polni hvale o poštenosti fantov-peveev, ki se ne ustrašijo dolgega in težavnega puta — na planino svetogorsko. Vsa čast jim! — V soboto pa smo pokopali pesenika iz Roviš, Prane Orepeka, po domače Spana. Bil je vrl in skrben gospodar. Moč, globoko veran in krščanski življenja. Bil je tudi cerkveni ključar skozi 14 let. Pevec so mu zapeli tri ganljive žalostinke — prvičrat se je to zgodilo, da bi domači fantje zapeli —; župnik pa se je v nagrobnem govoru poslovlil od moča, ki je bil tako zvest in skrben ključar farne cerkve Matere božje na Sv. Gori. Naj v miru počiva in pri Bogu plačilo večno uživa!

ST. VID NAD LJUBLJANO.

Sv. misijon smo imeli od 29. januarja do 6. februarja t. l. Udeležili se ga niso Jedsarji ter pripadniki in pripadnice Sekula. Fni so ustrašili, da bo misijon veljal 36.000 kron, drugi pa, da misijonarji v cerkvi vse preveč pobuhajo. Pametni ljudje pa na jedsarske in sokolske strahove niso prav nič dali in se kljub skrajno slabim potem misijonskih pobožnosti prav prično udeleževali. — Veselje s plesi v pozno noč nite pričeti sedaj nekatera društva zato, da bi se ne izgubil sokolski duh. Ali je še vedno preveč denarja in premale surovosti med našo mladino. Slabo znamenje, če društvo ne morete drugače vzdrževati nego s plesi in ponočnim razgrajanjem. — Iz občinske seje dne 7. t. m.: Zupan naznanil, da je vlada potrdila občinski proračun z 200% naklado. Za gozdno in poljskega čuvaja se s 1. marcem začasno namestavi čerčar Roje s Broda. Okrajno glavarstvo naznanilo, da sta za koncesijo žezanjeteja prislila gostilničarja Jager in Kratki. Jedsarja Porent in Zogin sta prošnja z velike vneze zagovarjala, a večina je kljub temu ostala pametna in prošnji odklonila. Kaj bo storila okrajno glavarstvo, je pa drage vprašanje, ker je . . . no pa, kaj bi pravil.

SORA.

Dragi »Domoljubci! Dovolj trudi nam, ki smo tako redki v dopisih, kljub temu, da prihajajo v naše župniji v velikem številu. Naši Orli dobro napredujejo, vsak dan jih je več in se tudi priredili igri: Lovski tat. — Dne 18. decembra so v naši cerkvi zopet zapeli novi zvonovi. Zato se moramo zahvaliti posebno g. župniku za njihov trud ter dragim možem, da smo dobili tako lepo zvenenje. Zvonove nam je vilija jeseniška zvonarna. Bvala tudi fantom in dekletom, ki so plesle venec ter krasno okrasile veselo, na katerih se jih dne 11. novembra pripelali.

IZ STARE LOKE.

Pretekli teden je umrla Ivana Valgemut (vulgo Ribarjeva Johana), znana izdelovalnica verkenih oblaci in zastav. Mnogo lepega se naredilo njene roke posebne zastav in bander. Beg ji bodi plačnik, — zunan — je pa spominati v molitvi. V cerkvi imamo lepe električne razsvetljave, ki je v veliki kras cerkvi. Bila je zelo potrebna, zato so jo farani tembej veseli. Dobre roke, edrite se in dajte svoj prispevek, da bomo imeli čimprej — plačano. Zelo tudi pogrešamo zvonov, — tako mogočen zvenik, pa en sam prav žalostno klic, — naj bo petek ali svetek, — novih tovaršev bi mu bilo treba, da bi mu pomagali razglati čast božjo. Zato vedno ogiblamo, kako bi prišli do njih. Ljudje so zelo razpoloženi ranje. — Upajmo, da jih kmalu dobimo, saj bi bila res strahota za nas, da bi nas vsi prehiteli. Farani!

Poglejte Vodičane. Koliko so prispevali! Po 18.000, 15.000, 12.000 pesamernik. Čast jim! Klobuk dol! Za nedeljo 12. t. m. je sklical g. dekan vse moše in fare na pomenek glede zvonov. Kaj bodo ukrenili, ti jo, dragi »Domoljubi, sporočim prihajajo teden.

ROVTE NAD LOGATCEM.

Redke se kaj oglašimo, ker je bilo vse naše življenje dosedaj v znamenju začasnosti. Živimo namreč ob meji in onstran meje; te meje so pa še le začasne. — Vendar smo začeli kmalo, ko so postale razmere vsaj a silo ugodne, misliti na pozitivno važne organizacije za našo občino namreč izobraževalnega društva. Že takoj opozorila se je priklasila nad 160 članov, kar je dobro znamenje v naših razrušenih poveljih ter obnejnih razmerah. — Kakor pri vsaki dobri novi stvari, tako se moramo tudi mi boriti s težkočami. Z delno pomočjo nekaterih blagih dobrotnikov smo pa zamogli razbiti društveno dvorano vsa za silo prirediti za čitalnico in knjižnico. Knjižnica bo kmalo štela lepo število dobrih knjig. Pozitivnim dobrotnikom naj bo izrečena na tem mesu iskrena zahvala! Žal, da jih bomo morali še večkrat nadlegovati, ker si društvo sam za sedanje čase nizko članarino ne more pomagati. Največ stroškov bo še z napravo odra in k njemu pripadajočega. — Velike lepega in keristnega dela čaka nove odbornike, pa tudi težkoč! Ker je pa potrebno, bomo: kar se pa na svetu resno hoče, to se tudi v veliki meri more! Plačilo bo pa nam zavest izpolnjene dolžnosti. — Vsi dobre misleči v društvo, za one ki pa ne snajo drugega ko zabavljanje, se pa ne brigajte!

TRBOVLJE.

Adolf Ampahern bo postal v kratkem času svetovno znan — seveda vsled svojega neumornega truda in dela. — Skušal se je že na različne načine preselaviti, a na bolje je pogodil zadnje čase. Pred dvema leti je nameraval prestopiti v pravoslavje, a sedaj je to namero najbrj opustil, zakaj, kakor se razvidi iz enega uvodnih člankov Zorjavega žurnala, je v svojem proučevanju našel nekoliko v poganstvu. On namreč proučuje in prerokuje iz poleta vran skrivnostne reči, kakor nekdanji rimski avguri. Zeleti bi bilo, da se v tej vedi še bolj izobrazi. Tudi se zadnje čase precej bavi s poljiko in jako natančno razišče gibanje nasprotnih strank. Ker večkrat s svojimi različnimi pisma prevratnih elementov, bi smeli reči, da je tajni cenzor poštnega ravnanstva. Če bo vztrajal na tej poti, lahko že danes povemo, da je s svojo realno politiko dr. Kukova ter prekosil ter bi bil v slučaju, da dr. Gregor ne bi mogel več v Belgrad, on prav resen kandidat za Zorjavevo ministarstvo. Tudi je znan kot jaka vesten in praktičen šolnik. O tem morebiti o priložnosti več.

SKOČJAN PRI MOKRONOGU.

Slov. kat. izobraževalno društvo priredi dne 19. febr. t. l. popoldne ob pol 3. v društveni dvorani igre »V Ljubljano je dolje«. Sedeljuje tudi društvena godba. Vljudno vabi odbor.

LOM.

Kat. prosvetno društvo je priredilo v nedelje dve igri »Pri gospodici in »Krmnar pri zvitem rogat. Društvena soba je bila nabito polna. Predstave se je udeležilo tudi veliko Tržičanov. V kratkem se bo igrala burka »Trije tiki; pripravlja se tudi poučna Meškova igra »Pri Hrastovih, orlovski naraštaj pa se učijo igre »Orli in drugi tiki. — Pri izrednem občnem društvem zborna meseca januarja je govoril delavni član društva in učitelj Orla Peter Meglič o potrebi izobraževalnih društev ter pobudil razne predloge nekaterih nasprotnikov društva. — V nedelje 19. februarja se vrši zopet predavanje o kmetu in gospodarski izobrazbi. Pri tej priliki bo društveni član Meglič Iga, tukajšnji župan, pojasnil in razložil, kako se meri les in izračuna vsebina liadov, tramov in desk v kubičnih metrih. Ker je les glavni vir dohodkov tukajšnjih prebivalcev, je treba, da se o tem vsi natančno pouče.

GORICE.

Ustanovili smo si kat. prosvetno društvo. Imamo svet društven domček temu so priložni z denariem in materialom naši za dobro stvar vneti farani. z delom na naša vrla mladina. Naj bodo oboji prepričani, da so si postavili naštetki spomeniki.

V novem domu smo imeli že nekaj predstav. Dne 8. jan. pa nam je gospod profesor dr. Puntar predaval o romenu in čifru kital. izobraževalne organizacije. Zdaj imamo še-le dva odseka dramski in pevski, ustan vili si bomo še orlovskega. K izobrazbi našega vrla ljudstva nam nemoži Bož! (Le vrla in vztrajno napre! On. ur.)

SMARTNO PRI LITIJI.

Katol. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, 19. februarja Medvedovo igro »Črnašolec«. Začetek točno ob pol treh popoldne.

d Dramatično društvo na Polzeli priredi na pustno nedeljo dne 28. februarja 1922 v prostorih g Cimpermana na Polzeli ob 8. popoldne igro »Rodoljub iz Amerike«. Med odmorom igre in prostu zabavo svira godba na lok. K obilni udeležbi vabi odbor.

Listek.

Čudodelna skrinjica.

Povest. Spisal Pšenčan.

(Dalej.)

Še tisto zimo je Griželi udeistvil Očakarjev načrt. Čakal je priložnosti, da ga izvede neopazeno, za kar se mu je zdel semanj dan. Zaželjena odsotnost dozorih sosedov ga je pr danjala k nevarnemu početju: vzel je motiko ter jo mahnil na Strmolo, kjer se je raztezal obsežen del njegovega gozda.

Tam je dovršil svoje nepošteno delo. Prestavil je mehinke za nekaj sežnjev, kar mu je pomnožilo imetje za nekaj smrek in bukovih dreves. Razkopano prst je poravnal z motiko, okrog mehinikov je nasejal gozdne trave, svojo setev je pokril z listjem in snegom in stopinje v snegu je razbrskal za seboj.

Kar se mu je zdelo, da je nekdo pritaleno zakasnil. Hitro je odlomil suho vejo, boječ premotiti skritega opazovalca, da bi ne slutil kaj sumljivega. Hotel se je iznebiti tudi motike, toda bilo je prepozno. Bliza se mu je možka postava v ponošeni suknji s polhovko na glavi: Bil je Očakar.

»Štefan!« da je poklical z mehkim, prijaznim glasom. »Ali si ti, Štefan?«

»I kdo pa.« mu je odvrnil nevelino. »To-le vejo sem mislil spraviti domov.«

»Pa mejo si uredil. Prav, pravi!« ga je pohvalil Očakar.

»Ali si me videl? se je Griželi prestrašil. »Kdo bi si bil mislil —«

»O, videl sem te, videl.« je kimal Očakar porodljivo. »Pa kaj zato? Še premalo si mu jih pomaknil pod nos.«

»Meja je zdaj ravna.« je pokazal Griželj z roko proti vrhu gozda, »drugega nisem nameraval. — Ti boš seveda močlal?«

»Kakor kama.« Štefan.« mu je zatrdil slovesno. »Preje boš omajal skalo, kakor moj izzik, da veš.«

Ne bo zastoni Očakar.« mu je obljubil; »skopnih nisem, saj me poznaš.«

»Kakor samega sebe.« se mu je hlinil. »zato sem ti zaupal svoj načrt. Ti bi ne bil prišel do tega.«

»Kdo ve.« je Griželj dvomljivo skomignil z rameni. »Kdo ve?«

»Pa vem! Kdaj je na Pšenšču še kdo kaj iztuhlal? Nikoli, da veš! E, če bi jaz imel vsaj enega, ki bi mi bil enak.« se je pobahal Očakar. »Tako pa — oh! — Griželi, ti celo dvojniš, da je ta misel zorela na mojem drevesu?«

»Teda n' sem rekel.« se je branil Griželj. »Res je, seveda, prvi si me opozoril na mejo; nekaj boš že debil zato.«

»Kak voz drv mi boš dal.« ga je Očakar prijel za ramo.

»Dabiš jih — za plačilo!« — Griželj je iznutil vejo ter je, opirajoč se na motiko, lezel po drvi v dolino.

»Moj svetel je vreden seve.« velike več.« se je Očakar levil za vejo ob težavi boji.

»Toda, ker si ti, naj zadostuje kakemu drugemu bi rekel: toliko in manj ne vzamem.« Molče sta ležala po bregu nekaj časa. Griželi se je studila zvitost hinavskega sosedu, ta pa je računil, koliko bo še zahteval in kdaj bo zopet izbral nepremišljene sosedu.

Priležala sta v dolino. Tu sta se ustavila ob debeli jelki, rastoči na Griželjevi zemlji. Kakor kraljica je stala med drugimi drevesi in njene zelene veje so se lesketale v zimskem solncu.

»Krasno drevo!« je strmel Griželj nad njeno lepoto.

»Če bi jo posekal in dal na žago — eh, to bi bile deske!« je Očakar cmaknil z jezikom.

»Škoda bi je bilo!« mu je zanikal Griželj.

»Veš kaj? Brez škode jo posekaš.« ga je nagovarjal Očakar. »Poslei tu mlado drevo, kako ga mori in tlači ta neprodna senca! Ali mu ne privoščiš solca in zraka? Kar podri jo: jaz bi rabil desk — lepih in širokih — kakoršnih bi se dobilo le iz tvoje jelke.«

»Lisjak!« je vskipelo Griželju v razgretih prsih. Komaj se je premašal, da mu ni pljunil v obraz.

»Za klopi in za stole potrebujem desk.« je pojasnil Očakar. »Spomnil sem se tebe in tvolega drevesa, upam, da mi ga ne odrečeš.«

»In kar čeda bi rad?« je osumpil Griželj. »Misli sem, da želiš le desk, zdaj si potrožil zahtevo.«

»Eh, kaj potrojiš!« se je zavzel Očakar. »Koliko pa meniš, da je vredno tole drevo? Te grče in veje! Ali naj jih sežgem za ogelje? — No, če si mi obliubil drv, boš še tudi nekaj navrgel, da bo stvar ostala taina — v pozabljivost pokopana.«

»Pa naj gre še jelka.« je vzdihnil Griželj ter skril v žepu pest. »Zdaj si plačan.« — Zalostno se je obrnil od drevesa ter je krenil proti domu. Potuhnjeno kakor kužek je capljal za njim Očakar, veseleč se svoje nakane in njegove zablode.

V dvomu, da bi Griželj ne držal besede, je Očakar še tisti teden posekal jelko ter jo spravil na žago. Lagal je, da jo je drago plačal, o čemer sosedi niso dvomili, ker se je splošno govorilo, da Griželju primanjkuje denarja.

Griželj je moral prepričati ženo, da je bila jelka v gozdu škodljiva mlademu drevju, česar niti sam ni verjel. Mnogo je trpel v zaniki ugrabljenega sosedu; olajšave je našel pri Avbelju za zeleno mizo — v igri in nijači — kajti doma ni imel obstanke vsled opominov svoje žene in očitania vesti.

Zima se je pričela umikati pomladi, ki je razerinjala po travnikih in vrtovih svoji rožni plašč. Z rokami v žepu je hodil Griželj okrog doma; iznenadila ga je prenovitev narave ter mu prinesla novih skrbi. Treba mu bo nabaviti orodja za polsko delo, vole bo moral kupiti, katere je prodal v jeseni in denar zajel. Kako naj prične orati, če nima živine, ki bi vlekla plug? Ali naj vpreže krave, da bi se mu posmehovali zavoljo njegovega nazadovanja? Te sramote bi Griželj ne mogel prenesti.

Toda kako dobiti denarja? Avbeli bi mu morebiti posodil za visoke obresti in zraven bi se vknjižil na njegovo že itak obremenjeno zemljišče. Teša ne mara, četudi bi se izvršilo natihem, dočim bi se kdo drugi takoi pohvalil, če bi ga vprašal za posojilo.

Ali naj bi skrijeval kaj prodal? Avbelj kupuje pšenico in druge pridelke; žita sicer ne more prodati, v kašci bi se poznalo; kvečjemu kak mernik, kar mu ne zamaši denarne luknje. Krave ne more gnati skrijeval iz hleva, niti lesa posekati natihem: žena bi ga prišla in zahtevala račun.

In vendar si mora odpomoči. Kako? Tako, da reši sebe in svojo čast. — Rekel bo, da je okraden; zažgal bo velik krik in vsa vas bo lovila njegovega tatu, ki ga ni bilo in ga ne bo nikjer. On bo na vseeno ob več tisoč, ob ves denar.

Rahlo je priprl nekega pomladnega popoldne okno v čumnao, da bo ob povratku s polja opozoril ženo na odprto okno ter ji namignil na morebiten rop.

Ob solnčnem zatonu sta stopala z ženo proti domu. Neža se je med potjo ustavila ob sosedu in Stefan je porabil ugodno priliko. Tekel je domov, odkoder ji je hitel naproti z

obupnim krikom, da je našel odprto okno v čumnatu ter sumi, da jo je posetil nepozvani gost.

Neža je zaripla od strahu. Tekla je domov ter je planila v sobo, kjer je našla odprto omaro za obleko; vzeto ji je bilo najboljšo oblačilo, nekaj perila in očeje; manjkalo je tudi poročnega prstana ter zlatih uhanov, ki jih je podedovala po svoji teti. Vsa obupana se je sesedla pred omaro.

(Dalje.)

Prstan kraljice iz Sabe.

Angleški spisal Rider Haggard. — Poslovenil Franc Poljanec.

(Dalje.)

Zdaj sem utegnil opazovati kovinska vrata v tej steni, pa tudi temne in skrivnostne postave, ki so hodile sem ter tja za zapahi. Nato sem opazil še nekaj drugega: človeške postave, ki so se zbirale na obzidju, dasi nisem vedel, odkod prihajajo. Sčasoma se je njih število pomnožilo, da jih je bilo na stotine, zakaj obzidje je bilo široko kot velika cesta.

Očividno so bili to gledalci, ki so hoteli prisostvovati daritvenemu obredu.

»Prince,« sem šepetal Jozvu, »ti moraš z lestve doli, sicer nas vse izdaš. Ne, zdaj je prepozno iti nazaj tu čori, zakaj mesečina sega že prav nad tvojo glavo. Poidi doli, ali pa bomo lestvo izpustili, da bo padel.«

Sel je torej doli in se skril med praprot in grmičevje, kjer ga zaenkrat nismo več videli in smo, da po pravici povem, popolnoma nani pozabili.

Daleč, daleč iznad nas, iznad malikovega hrbita — menim — je dospel slaboten glas slovesnega petja. Uthnil je in slišali smo krike. Nato je nenadoma zopet narastel. Tedaj se me je Makeda, ki je klečala poleg mene, doteknila z roko in pokazala v senco, ki se je napolnoma prepolnila s svetlobo, ki je z obeh strani v njo pritekala. Pogledal sem in visoko v zraku, morebiti dvesto čevljev od tal, sem zapazil nekaj temnega, ki se je počasi nžalo. Brez dvoma je bila to kočara s Higgsom in tisti hip so levi bodisi slučajno ali ne, na oni strani obzidja začeli strahovito rjoveti. Morebiti so njih vrste, ki so oprezovale za vrati, začelele ali zaduhale znano kočaro in to zaznavo sporočile tovarišem.

Počasi počasi se je nžala, da je bila le še nekaj čevljev nad dnem, tedaj pa je začela nihati naprej in nazaj kot nepokoj pri uri in pri vsakem zamahu je ovisala večji lok. Prav tedaj, ko je visela nad roham sence, ki nam je bil bliže, so jo spustili s sunkom na tla, in iz nje se je zvalila človeška postava, ki je bila v tej odromi okolici in skrivnostni luči prav majhna videti. Dasi smo v tej razdalji mogli malo videti, nas je neka slučajnost preprečila o njeni prisotnosti; ko se je namreč zavalila, se je njegovo pokrivalo zatrknilo od nje, in spoznal sem, da je to Higgsova čelada zoper solnce. Dvignil se je s tal, zelo počasi in oprežno krevljal za čelado, jo nabrahl in si začel z njo prah s kolen brisati. Tisti hip se je zaslišal rožljajoč glas.

»O, vrata odpirajo!« je zamrmrala Makeda. Nato je sledilo še več glasov, ta čas pa od divjih zverin, ki so rluje po svojem plenu in od drugih človeških zverin, ki so razvneto kričali z obzidja. Profesor se je obrnil in ozrl. Za hip se je zdelo, da namerava steči, nato pa se je odmisli, si poveznil čelado na glavo, prekril rok in obstal in me na neki čuden način spomnil — morebiti zaradi svoje kratke postave — na sliko velikega Napoleona, ki sem jo videl, kako opazuje svojo nesrečo.

Popisati to, kar je sledilo, je skrajno nemogoče, ker nismo opazovali enega, ampak nekaj prizorov hkrati. Najprej go bili levi, ki se pa niso vedli kot bi človek pričakoval. Menil sem, da bodo planili skoz vrata in padli po svoji žrtvi, toda bili so čisto brezbržni, bodisi da zato, ker so jih pravkar to popoldne nakrmili, bodisi da se jim je zdelo, da eno samo človeško bitje ni vredno truda.

Skroz odprta vrata so prišli v dveh rumenih vrstah levi, levine, na pol dorastli levi, levi, ki so, iščajoč se, trkali drug v drugega vsega skupaj jih je bilo morda pet ali šestdeset. Samo dva ali trije so opazovali profesora, pa nobeden ni teknil ali dirjal, drugi pa so se razkropili po vsej iam, nekaj jih je izginilo v senci ob robu pečin, ki so jo obdale, kamor mesečina ni mogla seči.

Eden izmed njih je moral precej hitro hoditi, zakaj zdelo se je, da smo samo nekaj sekund kasneje začuli strahoben krik pod seboj; stegnil sem vrat preko skale in videl princa Jozva, ki je bežal po lestvi hitreje, da noben londonski prižigalec pouličnih svetilk, ki sem jih gledal kot deček, nikoli tako.

Pa če je on šel hitro, je sloka, zavita stvar za njim šla še hitreje. Začnala se mu je za pete, stegnila veliko šapo — še danes lahko vidim njene blesteče kremplje — in udarila ozidje roma usekala po ubogem — Jozvu. Šapa ga je ujela, ga začela v mehki zadnji del, kot da ga hoče k lestvi pribiti. Nato je potegnila navzdol — in sveta nebesa — kako je Jozva tulil. Stegnila se je druga šapa, da bi operacijo povčila, tedaj pa sem se stegnil vun in navzdol — neki Abat me je držal za členke — in nasrečilo se mi je ustreliti zverino skoz glavo, da je kar na kup sedla; s seboj je vzela velik del Jozvove spodnje obleke.

Nekaj sekund kasneje je bil med nami in se stokajoč zvrnil v kot, kjer je obležal. Streglo mu je nekaj gorjancev, jaz se namreč tedaj pač nisem utegnil zani brigati.

Ko se je prah končno polegel sem videl, da je Jafet dospel do Higgsa in mu mignil naj beži. Med tem sta se na dva leva, samec in samica ustavila majhno proč in radovedno ogledovala to dvojico. Higgs je z malo besedami nekaj razlažal in pokazal na svoja kolena. Očividno je ohromel in ni mogel teči. Jafet je pri tem vzrastel, pokazal na svoj hrbet in se pognil. Higgs se je zavijtel nani in se ornil kot vreča moke. Začela sta iti proti lestvici Jafet je nosil Higgsa kot se šolarji nosijo »štuporamo«.

Levi je sedel kot velik pes in opazoval ta nenavaden prizor z dobrohotnim zajemanjem, levinja pa je bila polna ženske radovednosti in je sledila, vohajoč Higgsa, ki jo je gledal preko rame. Prijel je svojo potolčeno čelado, jo vrgl v zver in jo zadel na glavo. Zarvenčala je, nato zgrabila čelado, se nekaj časa z njo igrala, kot se mačica igra s klopčicem volne. Ker je pa to ni zadovoljilo, je v naslednjem hipu kratko in divje zaripla, stekla naprej, počenila za skok in mahala z reopom. Jaz nisem mogel streljati, zakaj krogla, ki naj bi zadela, bi morala prei predreti Jafeta in Higgsa.

Toda prav tedaj, ko sem mislil, da je prišel konec, se je prikazala iz sence puška in levinja se je prevrnila, bila z nožami po skali in jo držala. To je vzdrnilo lenivega leva in skočil je, pa ne po ljudih, ampak proti ranjeni levlinji sledil je poklenski boi, čigar posameznosti in konec se je izgubil v mešanici prahu in izruvane dlake.

Drhal na obzidju ki se je začela zavedati resničnega položaja, je začela kričati v srditi razburjenosti, ki je hitro prešla tudi na mani divje zveri. Začele so strahotno rjoveti, tekale naokrog, se povečjem držale sence, dočim sta se Jafet in njegovo breme počasi toda stanoovitno bližala lestvici.

Nato se je iz mraku pod zadnjim koncem sfinec zaslišalo brzo streljanje in nenadoma sta se v mesečini prikazala Kvik in Orme, ki ju je zasledovala četa besnih levov in se jima v kratkih skokih bližala. Očividno sta ohranila mirno kri in ravnala no določnem načrtu.

Eden izmed njih je praznil puško v zasledujoče zveri, drugi pa je stekel nekaj korakov nazaj in spotoma sunil nov naboj patron v puško. Nato je začel on streljati, njegov tovariš pa se zani umaknil. Na ta način sta popokala precej levov, zakaj razdalja je bila prekratka, da bi večkrat izgrešila. In krogla, ki so se pri udaru razletavale, so svoje nalože izbornor vršile; če že niso ubile, so zver ustavile. Tudi jaz sem začel z ognjem nad njih glave; dasi pa v tej negotovi razsvetljavi večina mojih strelcov ni napravila škode, sem z drugimi obdaril precej, ki sem videl, da postajajo nevarne.

Tako se je stvar nadaljevala, dokler niso bili vsi štirje, to je. Jafet s Higgsom na hrbtu, Orme in Kvik okrog dvajset korakov od lestvice. Menili smo, da so na varnem in smo vzkliznili v svoji radosti; stotine gledavcev na obzidju, ki si na srečo niso upali v tamo zaradi levov, zakaj te zverine ne znajo prav nič razločevati, so pa besno kričale nad grozečo rešitvijo žrtve.

Nato se je pa položaj nenadoma izpremenil. Z vseh štirih strani se je zdelo, so prišli novi levi, ki so moše obdali, se pošibnili za naskok, dasi jih je strel in pok strelnega orožja, ki ga došel še nikdar niso slišali, oplakal in jih storil opreznimi.

Na pol doraslet levč je planil in udaril po Jafetu in Higgsu. Ustrelil sem in ga zadel v bok. Besno je udrl v rano, skočil nato na ležečo dvojico, obstal nad njo in rjul tako bolestno, da sem ga pozabil ubiti. Kroz zverin se je zaprl — lahko smo videli njih rumene oči, ki so svetile v mraku. Orme in Kvik bi se bila s pomočjo svojih nohk lahko orebila, toda nista mogla pustiti onih dveh. Grozotni vrhunec, se je zdelo je tu.

»Pojdi z menoj,« je dejala Makeda, ki je ves ta čas hropeč opazovala meni ob strani; vstala je, da steče k lestvici. Potisnil sem jo nazaj.

»Ne,« sem kričnil. »Za menoj. Abati! Ali naj vas ženska vodi?«

Kako sem šel po lestvici, se ne spominjam, pa tudi tega prav nič ne vem, kako so goranci ali za menoj, mislim pa da jih je večina zdrknila in splezala po tistih štirideset čevljev po skali. Vsekako so, to bodi nim na čast povedano, prišli kričeč kot vračovi in svoje nože v rokah vihteč.

Učinek našega nenavadnega prihoda od zgoraj je bil izreden. Levi, ki jih je preloščil padec, trušč in vrišč, so se umaknili, se razkropili na vse strani, ranjenega levč pa, ki se ni mogel ali ni hotel saniti, smo zabodli na mestu, ko je stal nad Higgsom in Jafetom.

Pet minut kasneje smo se vsi rešili v vhod v predor.

Tako smo rešili Higgsa iz tame svetih levov, ki so stražili funškega malika.

XIII. POGLAVJE.

Kaj je Higgs doživel?

Boli izmučeno trupo ljudi, kot je bila ta, ko se je ob jutranjem svitu končno dvignila iz vhoda starodavnega predora pod murskimi pečinami, sem imel redko priliko opazovati. Vendar pa je bila z eno edino izjemo srečna, zakaj slavno smo se orebili skoz velike nevarnosti in svoj nalogo — rešitev Higgsa dejanski izvedli v takih okoliščinah, da bi večina ljudi rekla, da je nemogoče. Da, tu je bil s kostmi in kožo med nami, potolkel si je bil koleno, izgubil pokrivalo, toda drugače je bil popolnoma zdrav izvenemši nekaj malenkostnih prask, ki mu jih je prizadel levč; nosil je še vedno to, kar so domačini imenovali »črna okna.«

Še princ Raskva je bil srečen, dasi je bil zavrt v kos raskavega plašča, ker mu je lev odtrgal skoro ves zadnji del njegovih oblačil, in so ga sloboko brazgotine, ki so jih zapustili kremplji strahovito neke.

(Dalje.)

Dobre knjige.

Pevčeva pesmarica. Ker so Moberjeve pesmarice že stokrat prepete, zato bo našim pevskim zborom nad vse dobrodošla ta nova zbirka lepih in večinoma lahkih, pa vendar modernih skladb. Pevčeva pesmarica, ki je izhajala kot priloga »Pevcev, obsega 98 skladb večinoma za mešane, pa tudi za moške in ženske zborove. Dobi se po vseh knjigarnah za 6 Din, kdor pa jo kupi pri Pevski zvezi, plača zanj 6 Din.

Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške Cerkve. S 40 slikami. Spisal Alojzij Stroj, stolni kanonik v Ljubljani. Tretja iz-

daja. V Ljubljani 1922. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 17 Din.

— Ze več kot leto dni ni bilo dobiti v knjigo-trštvu Strojve Liturgike. Zato nam je pisatelj jako ustregel, da je priredil novo, tretjo izdajo. Kakor znano, se je knjiga odlikovala že v prvih dveh izdajah po posebni točnosti in jasnosti. V njej najdeš vse, kar mora vedeti dobro poučen vernik o bogočastju. Tretja izdaja se ozira povsod na določbe novega cerkvenega zakonika, n. pr. glede zapovedanih praznikov, glede pogostnega sv. obhajila bolnikov itd. V jako dobro izbrano obliko je na novo sprejela krasna Simon Gregorčičeva pesem »Svete pete rane Jezusove«. Slike so v tretji izdaji na boljšem papirju in prav lepo odlesnjene. Cena Liturgike se sme v primeri z drugimi knjigami imenovati jako nizka.

Verska anketa v Beogradu i njeni zaključci. Izdal dr. Rado Kušej, universitetni profesor v Ljubljani. Gospod pisatelj popisuje v lični brošuri potek verskega razgovora, katerega je sklicalo ministristvo ver v Beogradu. Obdelovalo se je trojno vprašanje: 1. Pravi položaj vseh v ustavi priznanih veroizpovedi. 2. Ureditve medverskega razmerja. 3. Ureditve gmojnega stanja verskih služabnikov. Gospod pisatelj pojasnjuje naprej načelne točke, potem navaja rešitve istih na podlagi tozadevnih zapisnikov, v katerih določa vsaka veroizpoved svoje načelne stališče. V zadnjem oddelku se razpravlja o ureditvi duh. plače in se navajajo razni tozadevni predlogi. Namen brošure je, da napoti cerkvene kroge in osrednjo vladu, da se čimprej odločijo za to ali ono možnost, kako zagotoviti obstanek cerkve in svečenštva in da se vsaki tozadevni načrt postavi na pravno podlago. Na koncu pozivlja gospod pisatelj vladu, da naj začne rešitev vsaj s tem, da prevede sedanjo duh. plačo na dinarske zneske, kakor se je to že zgodilo z vsemi uradnimi plačami in da naj izplačuje kupone predvojnih posojil, ki tvorijo del dotacij cerkvenih službenih mest. Te obligacije se bodo morale prevzeti in cerkvi bi bilo zdato pomagano, če bi se izplačilo odredilo čimprej. Knjižica stane 5 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Dobra šena in mati ima doma vedno nekaj steklenic lekarn. Feller-ja prijetno dišečega »Elsafuidac. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Je mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kot Franc. žganje. S dvojn. stekl. ali 1 specij. steklen. z zamačem in poštino pošlje za 48 K: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatr 16, Hrvatsko.

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljša in najceneja.

Hlapec - kočijaž, vaje konj in drugih gospodarskih del se sprejme takoj v Ljubljani. Plača 800 K mesečno, po poteku enoletne službe nagrada v obliki ali obuvatu. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb na upravo lista pod »Kočijaž«.

Krepkega vajenca

za sodarske obrti sprejme v učenje Fran Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. Vajenec ima prosto hrano, stanovanje ter perilo.

Služba organista in cerkovnika

je oddati na Rovih pri Kamniku. Četrta zemlja (6 njiv in 2 sadna vrta), stanovanje, drva in bira. Oglasi na šupni urad Rove, p. Radomlje.

Kdor bi kaj vedel o Albini Benko,

bivšem vojaku 17. pp., 14. stotn., nazadnje stanujočem v Dobirnu na Predalskem, ki je bil v letu 1914, nevarno ranjen v bitki pri Grodeku v Galiciji, naj sporoči svoj naslov na upravo »SLOVENCA« pod imenom: »RENKO«. — Posebno velja ta prošnja njegovemu tovarišu, ki ga je videl ranjenega na bojišču in o tem pravil v neki brivnici. Vsaka zanesljiva vest se bo dobro nagradila. 634

Kmečko posestvo uro hoda od Hrastnika, je napredaj, izmera okoli 50 oravov, reja do 10 glav živine, pridela se nad 100 merikov ozhan. kisa. Za ceno in vse drugo se izve pri KAROLU BANTAN, posestnik, pošta Dol pri Hrastniku.

BENCIN-MOTOR (6-8 HP) SLAMOLATILNICA ter KOSILNI STROJ, vse v dobrem stanju, se takoj prod. Cena po dogovoru. — GASPER SMID grašak, Komenda. 529

Dvovprežna KOČIJA

je neprodaj pri Salesijaneih na RADNI pri Ševnel po nizki ceni.

Ženitna ponudba. Vseled pomanjkanja znanja se šelim tem potom seznaniti v svrhu ženitve s nekoliko izobraženim dekletom srednje postave, staro od 18 do 23 let. Glavni pogoj je: dobro srce in pridne roke. Resne ponudbe, če mogoče s sliko, katera se na zahtevo vrne, na upravo lista pod šifro: »Ljubljana 28«. 465

VAJENCA krojaške obrti sprejem v učenje pridnih in poštenih staršev. Ivan Liksar, krojač, Predosje 89 pri Kranju. Istotam se sprejme pomočnik ki bi imel veselje do dela na deteli. 467

Močan, nadarjen DEČEK,

15 let star, bi se rad izučil MIZARSTVA. Odda se lahko precej ali pozneje. Ima veliko veselje do tega obrta. Prijazne dopise sprejme oče ANDREJ OVSENEK, posestnik, Leše, p. Brezja, Gor.

KOTLE za žganjekuho

po 40 in 60 litrov vsebine, bakrene z ravno cevjo, nudi mo, dokler traja zaloga. — METALOKEMIKA d. d. Zagreb, Strossmayerova ulica 6.

KOSTANJEV LES

prosto vagon in večje množine v goru, kupi J. POGAČNIK, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 1, I. nadst. Posredovalci se dobro plačajo. 150

Prodaja se:

1 elektro-motor z obratno strujo 9.2 HP, 220/380 volt, 50 period, 1440 tur z napustilcem, komplet. — 1 elektro-motor z obratno strujo 1.5 HP, 220 volt, 50 period, 1440 tur z napustilcem, komplet, oba nova, iz tovarne, dobata se takoj.

Vprašati pri

ADOLF KORDIN :: Ljubljana

Beethovnova ulica šte. 9.

Poroč. prstani
Double verižice
Sienske ure
Budičke
Zemne ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur, zlatarne in
srebrnice
F. ČUDEN
LJUBLJANA 22, Presernova 1.
Zahtevate ponudbe!

Bamo kratak čas! (Radi preselitve.)
Mlinska sita po snižanih cenah razpošilja.
Proda se tudi knjžarnica
des 1000 knjž, večinoma nemških. — J. DOLINAR,
Svetje — Medvode.

Odvetniško pisarno
je otvoril v KRAJNJU
v dr. Štempiharjevi hiši
odvetnik dr. LUCE TREGO.

Izdelovanje in naj-
večja zaloga
kišnih pasov
trebušni pasovi,
kišni pasovi, pa-
sovi za otroke. Za-
loga blaga in gu-
mija za babice in
bolnice, gumijevih
nogavic in blazin.
Umetne noge, roke
itd. Za go. zdrav-
nike zaloga vsako-
vrstnih instru-
mentov. Za obila
naročila se pripo-
roča:

STANISLAV PONISVAR, prof. Pločevski,
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 33.
Popravljanje, popravila, brušenje.
Vprašanjem po pošti naj se priloži znamka.

BEKON ZELEZOBETON
VODNE ZGRADBE
IZRABAVODNIH SIL
Juž. Lavrenčič & Co. PODJETJE
ZAGREB
ZAGREB - ŽEZU - MIŠE - VILE - PROJEKTA - STROJE - MOSTOV
PROJEKTI - INŽENIRI - IN OISK - INŽENIRI - BREZPLAČNO.

POZOR MLINARJI!
Pristna volnena mlinska sita
24 in 32 cm široka, po znatno znižani ceni, kakor
tudi prvo- svetovnoznane švicar-
vrstna svileni sita ske znamke Albert
Wydler priporoča trgovina Avgust Čadež, Ljubljana.
Kolodvorska ulica št. 35, nasproti Stare Tišlerjeve
gostilnice.
ZAHTEVAJE CENIKE!

Denarja ni,
draginja je velika, zaslužek pa majhen. Ako ho-
čete z malim trudom — doma v svojem kraju
s prodajo nekega izdelka
gotovo do 100 kron na dan zaslužiti,
mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znam-
ko za odgovor. — **JOSIP BATIC, Litija.** 4184

POZOR LOVCI! POZOR LOVCI!
Ne dajte se prevariti drugim.
samo jaz plačam do preklica najvišje cene
za kože divjačine

kot: KUNE, lepe, do . . . K 3200.—
VIDRE, lepe, do . . . K 1200.—
LISICE, lepe, do . . . K 700.—
DIHURJE, lepe, do . . . K 200.—
DIVJE ZAJCE, lepe, od 40 K do 45 K
POLH, KRETE, JAZBECE, SINE itd. po najvišji
POZOR! ceni. POZOR!
Potrudite se, cene padajo! — Ne dajte se prevariti
majim prekupovalcem, kateri Vam plačajo polo-
vično ceno, obrnite se na veletrgovca
SMALC IVAN, trgovec, Novo mesto.

Novovpeljana **K. PEČENKO**
- trgovina -
LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta štev. 13
(vogal Kolodvorske ulice štev. 2)

Usnje ter potrebščine.
Cene konkurenčne : Postrežba solidna

miš-podgane
slenice-šurki in vsa gola-
zen mora poginili ako porabljate
moja najbolja pripravila, in splošno hvaljena sredstva
kot: proti polisk. in hišnim mišim 16 K, za podgane
20 K, za šurke, 26 K, za slenice 15 K, uničev. mo-
ljiv 10 in 20 K, proti mrčes. 10 in 20 K, mazilo proti
ušem pri hudeh in pri živini 10 K, za uši v obleki
in perila 10 in 20 K, tinkt. proti mrčes. sadij
in na zeleni. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K.
Preprod. popust. Pošilja po povzetju šaved za eksp.
M. JONKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Projekte kakor tudi izvršitev
vodnih naprav
za izkoriščanje vodnih sil po
najmodernejših principih na pod-
lagi 25 letnih izkušenj v pred-
metni stroki
"SLOGRAD"
slovenska gradbena in industr. d. d.
LJUBLJANA,
tehnična pisarna v tovarni Keršič, Spod.
Šiška. — Telefon interurban štev. 180.

Lesna družba Ilirija, Ljubljana,
Kralja Petra trg (pred sodnijo), nakupuje kles-
vsake vrste, cele gospodne parcele, trame in drake
vsakovrstnega lesa.

LEPOTA
kož, obraza, vratu, rok, kakor tudi lepa rast
las se morejo samo skozi razumno nego in
pote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela
od vseh dožel sveta za lekarnarja Feller:
• **ELSA** LJILJNO MLEČNO MLO najbolje
blago, najfinišje „milo
lepote“; 4 kosi z zama-
tom in poštnino 98 Kr.
• **ELSA** OBRAZNA PO-
MADA odstrani vako
nečistost kože, solinče
pege, zajejanje, nabore
itd., naredi kožo mehko
rožnato-belo in čisto;
2 porcelanasta lončka z
zamaotom in poštnino 98 Kr.

• **ELSA** TANOCHINA POMADA ZA RAST
LAS krepi kožo glava, preprečuje izpadanje,
lomljenje in ceptev las, zaprečuje prhut,
prebrano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka
z zamaotom in poštnino 98 Kr.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov
od jednega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Ljiljno mleko 15 K; Brčmar 8 K; najfiniši
Hera-puder Dr. Klingera v velikih originalnih škatljah
20 K; najfiniši Hera zobni prašek v pastot. škatljah
20 K; puder za gospe v vrečkah 5 K; zobni prašek v
škatljah 7 K; v vrečkah 5 K; Sarsbet dišava za parfe
5 K; Schampoon za lasa 5 K; rumenilo 12 listkov 4 K;
na čiščenje parietu po 40 in 50 K; Mucos voda za lasa
5 K; Za te razne predmete se zamaot in poštnina po-
sreboj računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stubica donja, Elsa trg 15, Mro.šiko.

Tovarna
JOS. REICH
LJUBLJANA :: Poljanski nasip štev. 4
Podružnica: Šelenburgova ulica štev. 4
BARVA vsakovrstno blago. :: KEMIČNO
ČISTI obleke. :: SVETLOLIKA ovratnike,
:: zapestnice in srajce.
Podružnice: MARIBOR (Gospodski
ulica štev. 38), NOVO MESTO (Glavni
trg), KOČEVJE štev. 39.